

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Białej Podlaskiej**
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 24, 21-500 Biała Podlaska
tel/fax. 83-343-85-37
NIP 537 18 39 366, REGON 002300640
e - mail: mopsbp@wp.pl; [www: www.mops-bialapodlaska.pl](http://www.mops-bialapodlaska.pl)

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W BIAŁEJ PODLASKIEJ
ZA 2015 ROK**

Biała Podlaska, marzec 2016

Wstęp.....	4
I STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE.....	5
1. Struktura organizacyjna.....	5
2. Kadra realizująca zadania ustawowe.....	6
2.1. Zatrudnienie.....	6
2.2. Wykształcenie pracowników.....	8
2.3. Szkolenia pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych.....	9
II. DOCHODY I WYDATKI MOPS.....	11
1. Dochody budżetowe MOPS.....	11
2. Wydatki budżetowe MOPS.....	13
2.1. Wydatki ze względu na zakres finansowania zadania.....	13
2.2. Wydatki MOPS ze względu na zakres realizowania zadania.....	14
2.3. Wydatki realizowane przez MOPS w 2015 r. z podziałem na formy wsparcia.....	14
2.4. Wydatki ponoszone z budżetu Miasta Biała Podlaska w 2015 r. merytorycznie nadzorowane przez MOPS.....	15
III. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ.....	17
1. Informacje ogólne.....	17
2. Osoby korzystające z pomocy społecznej.....	18
3. Zadania własne gminy.....	21
3.1. Świadczenia niepieniężne.....	21
3.2. Świadczenia pieniężne.....	29
4. Zadania zlecone gminie.....	31
4.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	32
4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy.....	33
4.3. Cudzoziemcy z pobytem tolerowanym.....	34
5. Zadania powiatu.....	34
5.1. Zadania własne powiatu.....	35
5.2. Zadania zlecone powiatowi.....	37
IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	40
1. Rodziny zastępcze.....	40
2. Pomoc dla osób usamodzielnianych.....	43
3. Placówki opiekuńczo – wychowawcze.....	45
4. Zadania realizowane w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.....	46
5. Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015.....	48
V. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z INNYCH USTAW.....	49
1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej.....	49
1. 1. Podstawy prawne działania.....	49
1. 2. Realizacja zadań.....	50
2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	51
3. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	57
VI. INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2014 ROKU.....	63
1. Aktywny samorząd.....	63

2. Projekt systemowy realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego	64
VII. KONTROLE MERYTORYCZNO – FINANSOWE W MOPS ORAZ W JEDNOSTKACH PODLEGLYCH W RAMACH SPRAWOWANEGO PRZEZ MOPS NADZORU.....	67
1.Kontrole zewnętrzne.....	67
2. Kontrole wewnętrzne.....	67
3.Kontrole przeprowadzane przez MOPS	68
VIII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	69

Wstęp

Misją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym mieszkańców miasta poprzez wspieranie ich w dążeniu do zaspokajania niezbędnych potrzeb umożliwiających życie w godnych warunkach oraz podejmowanie działań zmierzających do ich usamodzielniania i integracji ze środowiskiem.

Niesienie pomocy osobom potrzebującym to odpowiedzialność, która spoczywa między innymi na samorządzie terytorialnym. Jednostką odpowiedzialną za realizację tego zadania, na terenie Gminy Miejskiej Biała Podlaska jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej realizującą zadania gminy, powiatu oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Realizowane zadania wynikają z ustawy o pomocy społecznej, a także z innych ustaw, m.in.: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W niniejszym sprawozdaniu przedłożono podejmowane w 2015 r. działania zmierzające do zapewnienia mieszkańcom Białej Podlaskiej optymalnych warunków życia, szeroko rozumianej prewencji pozwalającej zapobiegać problemom i obniżać koszty udzielania pomocy.

Sprawną realizacją tak wielu zróżnicowanych, trudnych i odpowiedzialnych działań była możliwa dzięki współpracy ze służbami publicznymi, głównie: sądami, prokuraturą, oświatą, policją, strażą miejską, jak również z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

I STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej swoją działalność opierał na podstawie Statutu przyjętego uchwałą Nr XVIII/164/12 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 30 marca 2012 r. oraz Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego, jako załącznik do zarządzenia nr 2/2010 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej z dnia 6 kwietnia 2010 r., którego treść zmieniano w drodze zarządzeń dyrektora: 2/2011 z dnia 28 lutego 2011 r., 18/2011 z dnia 21 listopada 2011 r., 3/2012 z dnia 14 lutego 2012 r.

MOPS jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Biała Podlaska będącej Miastem na prawach powiatu. MOPS powołano celem realizacji zadań własnych gminy i powiatu oraz zadań zleconych miastu przez administrację rządową. Podstawowym aktem prawnym, na podstawie, którego działa MOPS, jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej / t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm./.

Poza zadaniami wynikającymi z ww. ustawy MOPS realizuje również zadania określone w:

- ustawie z dnia 27 sierpnia, 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych / Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz.721 z późn. zm. /,
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. z 2015 r., poz. 1390/,
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm./,
- uchwale Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 - 2020” /M. P. z 2013 r. poz.1024/,
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych / Dz. U. z 2015 r. poz. 926/.

Zadania ustawowe realizują:

- a) Dział Pomocy Środowiskowej;
- b) Dział Realizacji Świadczeń z Pomocy Społecznej;

- c) Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem;
- d) Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym;
- e) samodzielne stanowisko d/s przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w środowisku lokalnym;
- f) Dział Księgowości;
- g) Dział Administracyjny.

Ponadto przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonują:

1. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Biała Podlaska Nr 8/2002 z dnia 31 lipca 2002 r., któremu MOPS zapewnia obsługę kadrową, administracyjną i finansowo – księgową.
2. Miejski Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Biała Podlaska Nr 279/2011 z dnia 12 października 2011 r., – któremu MOPS zapewnia zaplecze lokalowe, a dwóch pracowników spośród kadry Ośrodka pełni obowiązki Przewodniczącego i Sekretarza Zespołu.

2. Kadra realizująca zadania ustawowe

2.1. Zatrudnienie

Zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej pracownicy posiadają status pracownika samorządowego. Są zatrudniani wyłącznie na podstawie umowy o pracę na stanowiskach z grupy stanowisk urzędniczych, w tym kierowniczych stanowiskach urzędniczych, bądź na stanowiskach pomocniczych i obsługi.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2015 r. – to 50 pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Struktura i stan zatrudnienia w MOPS przedstawiał się następująco:

– liczba etatów – 50

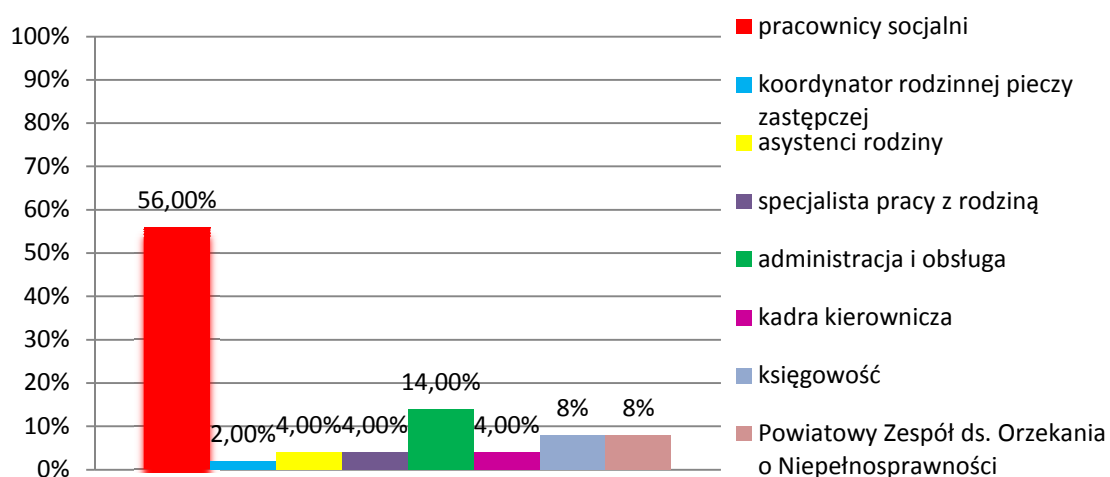
– liczba zatrudnionych pracowników – 50 osób, w tym:

1. pracownicy socjalni – 28 osób, w tym:
 - a) 7 osób, na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej;
 - b) 3 osoby, na stanowisku specjalisty pracy socjalnej;
 - c) 9 osób, na stanowisku starszego pracownika socjalnego;
 - d) 9 osób, na stanowisku pracownika socjalnego,

2. specjalista pracy z rodziną – 2 osoby,
3. koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – 1 osoba,
4. asystent rodziny – 2 osoby,
5. kadra kierownicza – 2 osoby,
6. księgowość – 4 osoby,
7. administracja i obsługa – 7 osób.

W Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w roku 2015 zatrudnionych było 4 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach:

1. przewodniczący,
2. sekretarz,
3. pracownik socjalny,
4. referent.

Wykres 1. Zatrudnienie pracowników w poszczególnych grupach.

W podziale na płeć wśród ogólnej liczby 50 zatrudnionych pracowników:

- 44 kobiety – co stanowi 88,00 % ogólnej liczby zatrudnionych,
- 6 mężczyzn – co stanowi 12,00 % ogólnej liczby zatrudnionych.

Średni staż pracy pracowników MOPS wyniósł roku 2015 – 21 lat pracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2015 w ramach umów cywilno – prawnych był związany umowami zlecenia na:

- obsługę Noclegowni / Ogrzewalni dla bezdomnych 2 umowy / okresie zimy 3 umowy/,
- obsługę służby bhp – 1 umowa,

- obsługę prawną – 1 umowa.

Według danych Wydziału Ewidencji Ludności Urzędu Miasta Biała Podlaska, liczba mieszkańców Białej Podlaskiej zameldowanych na pobyt stały na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiła 56 187osób.

W myśl zapisu art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej – w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

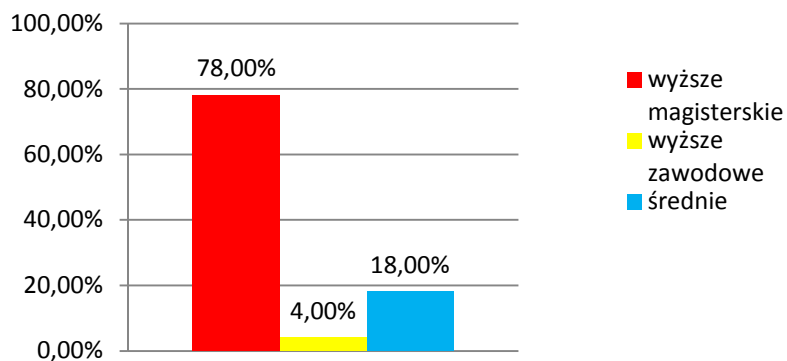
W roku 2015 na 1 pracownika socjalnego przypadało 2006 mieszkańców.

2.2. Wykształcenie pracowników

Wszyscy zatrudnieni w MOPS pracownicy spełniają wymogi kwalifikacyjne określone ustawą o pracownikach samorządowych, ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. poziom wykształcenia kadry kształtował się następująco:

- wykształcenie wyższe magisterskie - 39 osób, w tym:
 - 10 osób dodatkowo wykształcenie podyplomowe;
 - 5 osób dodatkowo specjalizacja w zawodzie pracownika socjalnego;
- wyższe zawodowe – 2 osoby;
 - 1 osoba dodatkowo wykształcenie podyplomowe
- średnie – 9 osób, w tym:
 - 4 osoby dodatkowo specjalizacja w zawodzie pracownika socjalnego.

Wykres 2. Wykształcenie zatrudnionych pracowników.

Stawiane pracownikom merytorycznym wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji są ściśle przestrzegane. Kadra kierownicza posiada wymagane wykształcenie. Wszystkim pracownikom zatrudnionym w Ośrodku, tak na stanowiskach urzędniczych, jak i pomocniczych, stwarza się warunki do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

2.3. Szkolenia pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych

W roku 2014 pracownicy MOPS doskonalili swój warsztat pracy uczestnicząc w szeregu kursach, szkoleniach, konferencjach, seminariach i warsztatach podnoszących kwalifikacje i umiejętności zawodowe.

Przeważająca większość kursów, szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów, w których brali udział pracownicy Ośrodka była bezpłatna, sfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach m. - in. projektów systemowych Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Instytutu Rozwoju Służb Społecznych, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie.

Pracownicy socjalni brali udział w większości wyjazdowych szkoleń z zakresu:

1. Współpraca na rzecz osób pokrzywdzonych przestępstwem w powiecie białskim – 7 pracowników
2. Szkody zdrowotne, trudności szkolne i problemy wychowawcze u dzieci matek pijących alkohol w ciąży – 12 pracowników
3. Handel ludźmi – identyfikacja, ochrona i wsparcie ofiar – 2 osoby
4. Ustalanie dochodu w stosunku do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą- 11 osób.
5. Rola WTZ i ich potencjał w systemie wsparcia osób z niepełnosprawnością – 1 pracownik.
6. Warsztaty wiedzy o rynku pracy – 15 pracowników.
7. Profesjonalna pomoc i wsparcie dla rodzin naturalnych, adopcyjnych i zastępczych – 1 pracownik.
8. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 1 pracownik
9. Nowe formy resocjalizacji więźniów oraz perspektywy ich integracji oraz zatrudnienia.
10. Domy Pomocy Społecznej – aktualne problemy – 1 pracownik.
11. Monitorowanie kontraktu socjalnego i ocena jego skuteczności – 1 pracownik
12. Wsparcie ofiar handlu ludźmi – 1 pracownik
13. Przeciwdziałanie handlowi ludźmi – 1 pracownik.

14. Współczesne środki uzależniające – 9 pracowników.
15. Wdrażanie modelowego standardu aktywnej integracji – 1 pracownik
16. Ustawa o pomocy społecznej – nowelizacja- 3 pracowników
17. Praktyczne aspekty pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej – 1 pracownik
18. Dostępność stron internetowych dla osób głuchoniemych – 1 pracownik
19. Doskonalenie warsztatu pracy asystenta rodziny – 1 pracownik
20. Warsztat pracy z klientem trudnym, agresywnym oraz roszczeniowym – 2 pracowników
21. Kontraktowanie pilotażowego programu – Aktywny Samorząd – 2 pracowników
22. Realizacja zadań z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej – 1 pracownik

Kadra kierownicza Ośrodka uczestniczyła w szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe, o tematyce:

1. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – nowelizacja, problemy organizacyjne systemu oraz pozyskiwanie funduszy unijnych i krajowych na realizację zadań wynikających z ustawy – 1 osoba.
2. Współpraca na rzecz osób pokrzywdzonych przestępstwem w powiecie białskim – 1 osoba
3. Projekty OPS i PCPR w nowej perspektywie finansowej – 1 osoba
4. Profesjonalna pomoc i wsparcie dla rodzin naturalnych, adopcyjnych i zastępczych – 1 osoba
5. Współczesne środki uzależniające – 1 osoba
6. Rola władz samorządowych w kształtowaniu lokalnej polityki w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych - 1 osoba
7. Ustawa o pomocy społecznej – nowelizacja – 1 osoba
8. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 1 osoba

Pracownicy administracyjni doskonalili swoje umiejętności zawodowe w zakresie następujących zagadnień:

1. Komunikacja z Centralnym Systemem Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego – 1 pracownik.
 2. Pomoc materialna dla uczniów – 1 pracownik.
 3. Dostępność stron internetowych dla osób głuchoniemych – 1 pracownik
- Ponadto pracownicy podnosili swoje kwalifikacje we własnym zakresie .

II. DOCHODY I WYDATKI MOPS

1. Dochody budżetowe MOPS

W 2015 r. dochody uzyskane przez MOPS w Białej Podlaskiej wyniosły łącznie 211.684 zł. W porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy to dochody wyniosły 201.932 zł nastąpił wzrost o 4,83 %. Dochody własne wykonano na poziomie roku ubiegłego. Znaczący wzrost zanotowano z tytułu odpłatności rodzin za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej, tj. o 22.640 zł, natomiast uzyskano mniejsze dochody tytułem zwrotów z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydatków za pochówki o 7.693 zł, odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych o 8.259 zł oraz wpływów na obsługę zadań finansowanych ze środków PFRON o 6.703 zł. Wzrost dochodów związanych z realizacją zadań zleconych wynikał z większej odpłatności za wydanie karty parkingowej, tj. wzrost odpłatności o 415 osób.

Tabela 1. Dochody uzyskane wg źródeł pozyskania.

Tytuł uzyskania dochodów	2014 r.		2015 r.		% zmian wykonania 2015/2014
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	
Zadania własne	162 500	167 392	174 000	167 240	99,91%
Zadania zlecone	10 000	34 540	36 000	44 444	128,67%
Razem	172 500	201 932	210 000	211 684	104,83%

Dochody MOPS Biała Podlaska w 2015 r. uzyskane w ramach realizacji zadań własnych pochodziły z następujących tytułów:

- wpłat 31 kosztów upomnień, które wystawiono osobom zobowiązanym do zwrotu opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych – 360 zł;
- odpłatności zobowiązanych rodzin za pobyt 20 osób w domach pomocy społecznej (w tym za 2 osoby poniesione zastępczo przez Miasto Biała Podlaska w latach poprzednich) wraz z odsetkami z tytułu nieterminowych wpłat – 83.311 zł;
- zwrotu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych pobranych zasiłków okresowych i zasiłków stałych w latach ubiegłych przez 4 świadczeniobiorców, którym ZUS przyznał emeryturę lub rentę – 1.384 zł;
- zwrotu wydatków przez Ośrodki Pomocy Społecznej w Łosicach i Piszczacu wypłaconych zasiłków celowych 2 świadczeniobiorcom – 63 zł;

- nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej przez 2 świadczeniobiorców wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych należności – 2.794 zł;
- zwrotu z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydatku za pochówek 1 osoby – 2.460 zł;
- odsetek od środków na rachunkach bankowych – 3.365 zł;
- terminowo płaconego podatku dochodowego do Urzędu Skarbowego – 595 zł;
- wypłacania świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 59 zł;
- zwrotu wydatków za energię elektryczną w budynku przy Al.1000-lecia 22 –149 zł;
- odszkodowania za ubezpieczone mienie uszkodzone podczas burzy – 501 zł;
- dofinansowania kształcenia ustawicznego 3 pracowników MOPS przez Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej – 838 zł;
- odpłatności od 6 rodzin za usługi opiekuńcze świadczone ich bliskim – mieszkańcom z terenu miasta Biała Podlaska wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych odpłatności – 10.675 zł;
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych na kontynuowanie nauki przez 2 wychowanków rodzin zastępczych wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych należności – 1.336 zł;
- odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych przez 2 rodziców – 500 zł;
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przez 7 rodzin zastępczych wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych należności – 1.976 zł;
- odpłatności za korzystanie ze specjalistycznych usług transportowych 12 dzieci niepełnosprawnych dojeżdżających do szkół oraz 1 dorosłą osobę niepełnosprawną – 14.610 zł;
- wpływów za obsługę zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 42.264 zł.

Dochody MOPS Biała Podlaska w 2015 r. związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami pochodziły z tytułu:

- częściowej odpłatności 53 osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych wraz z odsetkami od nieterminowo regulowanych odpłatności – 33.167 zł,
- odpłatności za wydanie karty parkingowej przez 537 osób – 11.277 zł.

2. Wydatki budżetowe MOPS

MOPS realizował zadania gminy i powiatu z podziałem na: zadania własne, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, zadania powierzone przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zadania współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej. Środki finansowe na realizację zadań w 2015 r. pochodziły ze środków własnych Miasta Biała Podlaska, środków własnych innych jednostek samorządu terytorialnego oraz z budżetu państwa i Unii Europejskiej jako dotacje celowe. Wydatki budżetowe w 2015 r. wyniosły ogółem 10.749.662 zł, z tego 8.064.167 zł (75,02 %) to wydatki bezpośrednio ponoszone przez MOPS, pozostała kwota 2.685.945 zł (24,98 %) są to wydatki ponoszone przez Urząd Miasta Biała Podlaska, a nadzorowane merytorycznie przez MOPS Biała Podlaska. W porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy to wydatki budżetowe wyniosły 10.064.610 zł nastąpił wzrost o 6,81 %.

2.1. Wydatki ze względu na zakres finansowania zadania

Tabela 2 . Wydatki ze względu na zakres finansowania zadania.

L.p.	Wyszczególnienie finansowania zadań	Wartość w 2015 r.	% udziału ogółem
1. Zadania realizowane przez MOPS			
1.1.	Środki własne Miasta Biała Podlaska , w tym:	4 621 784	42,99
	1) zadania własne gminy i powiatu	4 621 784	42,99
1.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa, w tym:	2 905 395	27,03
	1) zadania własne gminy i powiatu	2 245 166	20,89
	2) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie i realizowane przez powiat	660 229	6,14
1.3.	Dotacje celowe w ramach budżetu środków europejskich, w tym:	194 069	1,81
	1) projekty współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej	194 069	1,81
1.4.	Dotacje celowe z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	342 919	3,19
	1) zadania realizowane przez powiat w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	342 919	3,19
RAZEM		8 064 167	75,02
2. Zadań nadzorowane merytorycznie przez MOPS			
2.1.	Środki własne Miasta Biała Podlaska , w tym:	1 532 626	14,26
	1) zadania własne gminy i powiatu	1 532 626	14,26
2.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa, w tym:	1 113 413	10,36
	1) zadania własne gminy	529 043	4,92
	2) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie	584 370	5,44
2.3.	Dotacje celowe z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	39 456	0,37
	1) zadania realizowane przez powiat w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	39 456	0,37

RAZEM	2 685 495	24,98
OGÓŁEM	10 749 662	100,00

2.2. Wydatki MOPS ze względu na zakres realizowania zadania

Tabela 3. Wydatki MOPS ze względu na zakres finansowania zadania.

L.p.	Wyszczególnienie realizowanych zadań	Wydatki w 2014 r.	Wydatki w 2015 r.	wzrost/ spadek	% udziału ogółem
1.	Zadania własne gminy i powiatu	6 323 216	6 866 950	543 734	85,15
2.	Zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone gminie i realizowane przez powiat	721 658	660 229	-61 429	8,19
3.	Projekty współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej	589 496	194 069	-395 427	2,41
4.	Zadania realizowane przez powiat w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	268 959	342 919	73 960	4,25
5.	Zadania realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	9 400	0	-9 400	0,00
RAZEM		7 912 729	8 064 167	151 438	100,00

2.3. Wydatki realizowane przez MOPS w 2015 r. z podziałem na formy wsparcia

Tabela 3. Wydatki realizowane przez MOPS w 2015 r. z podziałem na formy wsparcia.

L.p.	Forma wsparcia	Wydatki w 2015 r.	% udziału ogółem
1.	Pomoc w formie jednego gorącego posiłku dziennie	477 457	5,92
2.	Pobyt mieszkańców miasta w domach pomocy społecznej	937 205	11,62
3.	Świadczenia z pomocy społecznej i pieczy zastępczej	2 652 752	32,90
4.	Sprawienie pogrzebu	6 600	0,08
5.	Ubezpieczenie zdrowotne (w tym wydatki ponoszone na wydanie decyzji)	66 321	0,82
6.	Usługi dostępu do sieci e-Miasto 2000 rodzin	259 997	3,22
7.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze z pomocy społecznej	297 571	3,69
8.	Opieka rodzinna w rodzinach zastępczych	184 289	2,29
9.	Wydatki na asystentów rodzin oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	73 706	0,91

10.	Funkcjonowanie MOPS	2 601 869	32,26
11.	Projekty współfinansowane z udziałem środków Unii Europejskiej	194 069	2,41
12.	Utrzymanie noclegowni	17 826	0,22
13.	Funkcjonowanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie	10 121	0,13
14.	Funkcjonowanie Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności	276 846	3,43
15.	Utrzymanie mieszkania chronionego	7 538	0,09
	RAZEM	8 064 167	100,00

2.4. Wydatki ponoszone z budżetu Miasta Biała Podlaska w 2015 r. merytorycznie nadzorowane przez MOPS

Tabela 4. Wydatki ponoszone z budżetu Miasta Biała Podlaska w 2015 r. merytorycznie nadzorowane przez MOPS.

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatek w 2015 r.
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy	584 370
2.	Paczki żywnościowe świąteczne	8 000
3.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	40 000
4.	Usługi opiekuńcze	175 067
5.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	661 304
6.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	985 502
7.	Rodziny zastępcze	119 460
8.	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	111 792
	RAZEM	2 685 495

W roku 2014 wydatki na poszczególne formy wsparcia wyniosły 7.912.729 zł, natomiast w 2015 r. 8.064.167 zł. Wzrost wydatków o kwotę 151.438 zł (1,91 %) wynikał przede wszystkim z opłacenia koszty pobytu o 7 osób więcej przebywającym w domach pomocy społecznej (124.805 zł), zwiększeniem pomocy w formie jednego gorącego posiłku (zrezygnowano z powierzenia zadania) (55.172 zł) oraz wprowadzenia nowej formy wsparcia – funkcjonowanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto w związku z zakończeniem projektu współfinansowanego z udziałem środków Unii Europejskiej MOPS przejął od 01.01.2015 r. – 3 pracowników, a od 01.07.2015 r. kolejnych 3 pracowników – zmieniło się źródło finansowania i forma wsparcia.

Wydatki merytorycznie nadzorowane przez MOPS, a ponoszone przez Urząd Miasta Biała Podlaska w 2014 r. wyniosły 2.151.881 zł, natomiast w 2015 r. 2.685.495 zł. Wzrost wydatków o kwotę 533.614 zł (5,94 %) wynikał przede wszystkim z realizacji pomocy

materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów w IV kwartale 2015 r. W 2015 r. nie realizowano zadania w formie powierzenia – pomoc w formie jednego gorącego posiłku.

III. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Informacje ogólne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej pełni zarówno funkcję ośrodka pomocy społecznej, jak i powiatowego centrum pomocy rodzinie.

W związku z tym realizuje zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Celem działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest:

- pomoc rodzinom i osobom w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie same pokonać;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- wsparcie rodzin we właściwym wypełnianiu ich funkcji i zadań;
- pomoc osobom niepełnosprawnym;
- pomoc dzieciom pozbawionym opieki i wychowania.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Wyjątek stanowią: udzielenie świadczenia w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, a także przyznawanie biletu kredytowanego.

Podstawą do wydania decyzji administracyjnej jest wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją.

W 2015 r. wydano 4 839 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- 4 518 decyzji z zakresu zadań własnych;
- 321 decyzji z zakresu zadań zleconych.

Od decyzji wydawanych przez MOPS przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białej Podlaskiej za pośrednictwem dyrektora Ośrodka.

W 2015 r. do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przekazano odwołania od 15 decyzji z tego:

- 8 decyzji zostało utrzymanych w mocy,
- 5 decyzji uchylono,
- 1 decyzję uchylono w całości i orzeczono co do istoty sprawy,
- odwołanie od 1 decyzji jest w trakcie rozpatrywania przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

2. Osoby korzystające z pomocy społecznej

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- cudzoziemcom w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- cudzoziemcom na podstawie zgody na pobyt tolerowany;
- obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc społeczna udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe.

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia najczęstsze powody ich powstawania:

- ubóstwo;
- sieroctwo;
- bezdomność;
- bezrobocie;
- niepełnosprawność;

- długotrwała lub ciężka choroba;
- przemoc w rodzinie;
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizm lub narkomania;
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego, które od października 2015 r. wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **634 zł** ;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – **514 zł** na osobę w rodzinie,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów (przesłanki dysfunkcyjnej) określonych w ustawie o pomocy społecznej.

W 2015 r. świadczeniami z pomocy społecznej objęto **1185 rodzin**, liczących **3216 osób**, co stanowi 5,72% ogólnej liczby mieszkańców Białej Podlaskiej.

Dla porównania w 2014 r. było to **1312 rodzin**, liczących **3680 osób**, co stanowiło 6,49% ogólnej liczby mieszkańców miasta.

Tabela 5. Liczba rodzin oraz osób występujących w tych rodzinach, korzystających z pomocy społecznej w latach 2014 i 2015, z podziałem na występujące problemy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	% w stosunku do ogółu rodzin		Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach	
	2014 r.	2015 r.	2014r.	2015r.	2014 r.	2015 r.
Ubóstwo	59,53	65,82	781	780	2114	2078
Sieroctwo	0,76	0,84	10	10	29	33
Bezdomność	2,59	2,78	34	33	34	34
Potrzeba ochrony macierzyństwa	15,55	18,23	204	216	1058	1100
Bezrobocie	55,11	55,78	723	661	2132	1905
Niepełnosprawność	31,48	34,94	413	414	1023	1011
Długotrwała lub ciężka choroba	9,83	13,59	129	161	251	332
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16,46	18,48	216	219	808	769

Przemoc w rodzinie	1,60	1,69	21	20	64	67
Alkoholizm	18,75	20,59	246	244	452	435
Narkomania	0,61	0,51	8	6	16	9
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1,83	2,53	24	30	43	50
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0,99	0,68	13	8	23	18
Zdarzenie losowe	0,30	0,25	4	3	9	8
Sytuacja kryzysowa	0,08	0	1	0	1	0

Do głównych przyczyn powstania trudnych sytuacji wymagających interwencji pracowników socjalnych, a tym samym konieczności udzielenia pomocy, zaliczyć należy ubóstwo wynikające głównie z bezrobocia, niepełnosprawności, a także alkoholizmu, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, zwłaszcza rodzin niepełnych.

Niedostateczna ilość miejsc pracy, niski poziom kwalifikacji i wykształcenia oraz uzależnienia, decydują o wysokiej liczbie osób pozostających bez pracy, a tym samym wymagających wsparcia.

W rodzinach występuje jednocześnie kilka powodów korzystania z pomocy społecznej.

W roku 2015 najczęściej rodzin korzystało z pomocy z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności.

Strukturę rodzin korzystających w 2015 r. z pomocy MOPS przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Liczb rodzin korzystających z pomocy w ramach ustawy o pomocy społecznej, z wyłączeniem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN OGÓŁEM	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM	1185	3216
o liczbie osób	425	425
1		
2	205	410
3	190	570
4	183	732
5	96	480
6 i więcej	86	599
w tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem	566	2331
o liczbie dzieci	204	621
1		
2	195	755
3	102	499
4	40	256

5	15	110
6	7	56
7 i więcej	3	34
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	211	736
o liczbie dzieci	77	178
1		
2	75	251
3	35	152
4 i więcej	24	155
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM	206	439
o liczbie osób	84	84
1		
2	62	124
3	29	87
4 i więcej	31	144

3. Zadania własne gminy

3.1. Świadczenia niepieniężne

3.1.1. Schronienie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od listopada 2008 r. prowadzi noclegownię dla osób bezdomnych, która mieści się przy ul. Kąpielowej 11. Noclegownia funkcjonuje przez cały rok, przy czym w okresie jesienno – zimowym, tj. od 1 listopada do 31 marca, czynna jest w godzinach od 17⁰⁰ do 8⁰⁰, a w okresie wiosenno – letnim w godzinach od 20⁰⁰ do 7⁰⁰. Noclegownia dysponuje 20 miejscami noclegowymi.

Ponadto w okresie jesienno – zimowym w tym samym budynku uruchamiana jest ogrzewalnia.

W roku ubiegłym z możliwości schronienia w noclegowni w Białej Podlaskiej korzystało 27 bezdomnych mężczyzn.

W 2015 r. na zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wydatkowano **17.825,73 zł.**

Kwotę tę stanowiły koszty utrzymania noclegowni: zakup oleju opałowego, zużycie energii elektrycznej, wody, gazu, odprowadzenie ścieków, usługi telekomunikacyjne, kominiarskie, pralnicze, przegląd techniczny budynku, przegląd pomiarów elektrycznych i sprzętu, zakup środków czystości, dezynfekcja pomieszczeń, usługi hydrauliczne, podatek od nieruchomości,

kalibracja alkomatu.

W schroniskach poza Białą Podlaską przebywało 6 osób bezdomnych – mieszkańców miasta. Bezdomnym udzielana była pomoc w formie schronienia, pomocy rzeczowej, finansowej, prawa do świadczeń zdrowotnych oraz pracy socjalnej.

Praca socjalna ma na celu zapobieganie wykluczeniu osób bezdomnych, zapobieganie degradacji biologicznej i społecznej osób bezdomnych oraz dążenie do usamodzielnienia poprzez kierowanie na terapię odwykową osób uzależnionych od alkoholu i działania związane z aktywizacją zawodową, dążenie do integracji osób bezdomnych ze społeczeństwem. Dlatego dokonywana jest diagnoza przyczyn bezdomności, zagrożeń z niej wynikających oraz ocenia się możliwości wyjścia z bezdomności.

Bardzo ważnym elementem prowadzonych działań jest stała współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądową Służbą Kuratorską, organizacjami pozarządowymi (Caritas), szpitalami, przychodniami lekarskimi i Powiatowym Urzędem Pracy.

Pracownik socjalny zatrudniony w MOPS podejmował z osobami bezdomnymi działania aktywizujące mające na celu wychodzenie z bezdomności.

3.1.2. Dożywianie

Na podstawie przepisów Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz Uchwały Nr XXXIV/328/14 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego Programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Biała Podlaska w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 i Uchwały Nr XXXIV/329/14 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej udzielone w ramach wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Biała Podlaska w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, prowadzone były działania mające zapewnić pomoc w zakresie dożywiania dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz działania zmierzające do zapewnienia posiłku lub żywności osobom tego pozbawionym. Chodzi głównie o długofalowe działania zapobiegające zjawisku niedożywienia oraz poprawy poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach.

W ramach realizowanego programu przyznawana była pomoc w formie:

- gorących posiłków w szkole i przedszkolu lub żłobku dla dzieci i młodzieży,
- gorących posiłków dla osób dorosłych,
- świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
- zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności.

Programem objęto **1 220 osób**, w tym:

- 262 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej;
- 659 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
- 377 osób dorosłych.

Ogółem wydatkowano środki w wysokości **477.457 zł**. Środki własne gminy przeznaczone na ten cel to 192.457 zł, co stanowi 40,31% wartości zadania, natomiast otrzymana dotacja Wojewody Lubelskiego wyniosła 285.000 zł, tj. 59,69%.

Wydatki obejmowały:

- zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności w kwocie 32.308 zł;
- zakup posiłków dzieciom w żłobku, przedszkolach, uczniom w szkołach oraz pozostałym osobom dorosłym w kwocie 432.767 zł;
- świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych 2.308 zł,
- wydatki na dowóz posiłków do 5 szkół w kwocie 10.074 zł.

3.1.3. Praca socjalna

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej, realizowanym niezależnie lub równolegle z pozostałymi formami wsparcia i świadczeniami przyznawanymi osobom występującym o przyznanie pomocy. Praca socjalna w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej to działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania społecznego.

Pomocy w formie pracy socjalnej udziela się niezależnie od sytuacji materialnej osoby lub rodziny, nie wymaga to przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono **656 rodzinom** liczącym **1 750 osób**, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej **61 rodzinom** liczącym **150 osób**.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej obejmowały m.in.:

- pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania świadczeń emerytalno – rentowych, zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, dodatku mieszkaniowego oraz informowanie o uprawnieniach;

- pomoc w rozwiązywaniu lub łagodzeniu konfliktów, wspieranie ofiar przemocy, informowanie o poradnictwie specjalistycznym oraz grup wsparcia i terapii (w szczególności terapii leczenia uzależnień) oraz motywowanie do skorzystania z takiego poradnictwa. W ramach pracy z rodziną pracownicy socjalni współpracowali m.in. z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką rodzin i dzieci;
- pomoc w załatwieniu formalności związanych z uregulowaniem sytuacji mieszkaniowej, np. złożenie wniosku o przydział mieszkania, rozłożenie na raty zaległości w opłatach mieszkaniowych oraz mobilizowanie do wykonywania prac porządkowych w mieszkaniu i motywowanie do utrzymania czystości;
- motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy, informowanie o możliwości uczestnictwa i włączanie do udziału w kursach realizowanych przez MOPS w ramach projektu systemowego;
- zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, pomoc przy ubieganiu się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, udzielanie informacji o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, pomoc w uzyskaniu konsultacji lekarskiej, motywowanie do systematycznego leczenia.

Tabela 7. Rodziny objęte pracą socjalną.

Wyszczególnienie	2014 rok		2015 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	977	2725	656	1750
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	138	415	61	150

Narzędziem wykorzystywanym w pracy socjalnej był również kontrakt socjalny – forma umowy realizowanej pomiędzy osobą ubiegającą się o świadczenie z pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym. Założeniem kontraktu socjalnego jest zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy przez mobilizowanie osoby bądź rodziny do własnej aktywności i podejmowania starań w celu uzyskania samodzielności, przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, aktywnego poszukiwania pracy, podwyższania kwalifikacji zawodowych czy też podjęcia bądź kontynuowania leczenia odwykowego. Jest to swoistego rodzaju umowa określająca sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów, umożliwienia aktywizacji społeczno – zawodowej, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Tabela 8. Rodziny objęte kontraktem socjalnym.

Wyszczególnienie	2014 rok		2015 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Kontrakty socjalne	34	120	32	89

3.1.4. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania

W 2015 r. usługi opiekuńcze na rzecz osób, które ze względu na wiek lub niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób, świadczone były przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, na zlecenie MOPS. Oferent wyłoniony został na podstawie konkursu na realizację zadania publicznego „Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom zamieszkałym na terenie Gminy Miejskiej Biała Podlaska”.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych i opiekę higieniczną, zapewnienie w miarę możliwości kontaktów z otoczeniem, wykonywanie podstawowych czynności domowych, pomoc w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych, rodzinnych oraz załatwianie spraw urzędowych.

W 2015 r. wpłynęło 48 wniosków o przyznanie usług opiekuńczych. Wydano 31 decyzji przyznających usługi opiekuńcze, w 12 przypadkach umorzono postępowanie, gdyż 11 osób zrezygnowało z ubiegania się o przyznanie świadczenia, 1 osoba zmarła w trakcie postępowania, w 1 przypadku odmówiono zwiększenia ilości świadczonych godzin usług opiekuńczych, 4 wnioski pozostały do rozpatrzenia na 2016 r. Ogółem w sprawie usług opiekuńczych wydano 102 decyzje.

W 2015 r. z tej formy pomocy skorzystało **69 osób**, a wydatkowana kwota na ten cel to **175.067,10 zł**. W ramach tej puli środków zrealizowano **14833 godzin usług opiekuńczych**. Średnio jednej osobie w ciągu roku przyznano 215 godzin usług opiekuńczych. Koszt jednej godziny usług wynosił 11,70 zł.

Warunki odpłatności za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr I/4/06 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 10 lutego 2006 r.

Tabela 9. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.

2013 rok		2014 rok		2015 rok	
Liczba osób	Liczba godzin	Liczba osób	Liczba godzin	Liczba osób	Liczba godzin
58	10 786	75	14 731	69	14 833

Tabela 10. Liczba osób korzystających w 2015 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i osoby w rodzinie.

Płeć	Wiek	Osoby samotne	Osoby w rodzinie	Ogółem
kobiety	19-60	4	0	4
	61-75	8	1	9
	76 i powyżej	35	4	39
mężczyźni	0-18	0	1	1
	19-65	6	2	8
	66-75	4	0	4
	76 i powyżej	4	0	4

3.1.5. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 44 ustawy o pomocy społecznej, sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Zadanie to realizowane było zgodnie z Uchwałą nr VIII/47/15 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 29 maja 2015 r.

W 2015 r. MOPS sprawił 4 pochówki za łączną kwotą **6 600,00 zł**. Średni koszt pochówku wyniósł 1 650,00 zł.

3.1.6. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, MOPS opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, osoby realizujące kontrakt socjalny oraz osoby realizujące indywidualny program zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej. Dotyczy to osób, które nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

W ramach tego świadczenia w 2015 r. opłacano składkę zdrowotną za:

- **122 osoby** pobierające w MOPS zasiłek stały w kwocie **47.335 zł**;
- **1 osoba** realizująca kontrakt socjalny w kwocie **190 zł**;
- **46 osób** realizujących indywidualny program zatrudnienia socjalnego w kwocie **15.986 zł**.

3.1.7. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Osoby, które nie są ubezpieczone na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, mają prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych z budżetu państwa.

Potwierdzeniem prawa do tych świadczeń jest decyzja administracyjna poprzedzona wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego.

Zadanie to jest finansowane przez budżet państwa wraz z kosztami przeprowadzenia wywiadu środowiskowego oraz kosztami związanymi z wydaniem decyzji administracyjnej.

W 2015 r. przeprowadzono 32 wywiady środowiskowe, na podstawie których wydano 32 decyzje administracyjne potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

3.1.8. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności

O skierowanie do domu pomocy społecznej może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, która nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Pracownicy MOPS prowadzili postępowania związane ze skierowaniem do domu pomocy społecznej, informowali o obowiązujących przepisach prawa w zakresie kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt, przeprowadzali wywiady środowiskowe, wspierali w gromadzeniu niezbędnej dokumentacji, oceniali sytuację osób w kontekście spełnienia przesłanek do umieszczenia w domu pomocy społecznej, przeprowadzali wywiady alimentacyjne oraz na ich podstawie przygotowywali umowy określające wysokość wnoszonej przez zainteresowanych opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej.

W 2015 r. wpłynęło **34 wnioski** o umieszczenie w domu pomocy społecznej i 2 **wnioski** o skierowanie do Krajowego Ośrodka Mieszkalno – Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku. Wydano **28 decyzji** pozytywnych kierujących do domu pomocy społecznej (w tym 3 z podań z 2014 r.), w 7 przypadkach umorzono postępowanie, gdyż w trakcie postępowania 5 osób (w tym 2 z wniosków z XII.2014 r.) zrezygnowało z ubiegania się o skierowanie do domu pomocy społecznej, a 2 osoby zmarły, 4 wnioski pozostały do rozpatrzenia na 2016 r.

Ponadto wydano **2 decyzje** kierujące do Krajowego Ośrodka Mieszkalno – Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku.

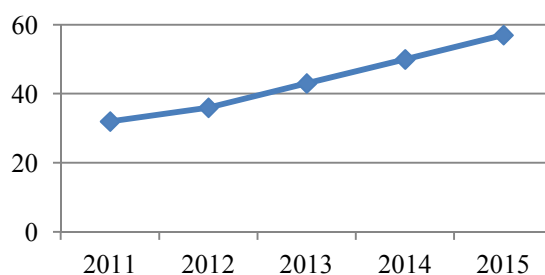
W 2015 r. spośród 57 osób przebywających w domu pomocy społecznej 9 osób zmarło, a 5 osób zrezygnowało z dalszego pobytu (2 zostały umieszczone z ZOL, 3 powróciły do rodziny), w związku z czym uchylono decyzje kierujące.

W 2015 r. **57 mieszkańców** Białej Podlaskiej, za pobyt których MOPS ponosił częściową odpłatność oraz 2 osoby ponoszące pełną odpłatność, przebywało w 13 domach

pomocy społecznej w: Kozuli, Kodniu, Kostomłotach, Konstantynowie, Bończy, Kalince, Ryżkach, Różance, Prałkowcach, Krzesimowie, Młodzieszynie, Popkowicach i Matczynie.

Na ten cel w 2015 r. wydatkowano kwotę **937 205,25 zł**. Średni miesięczny koszt dopłaty ponoszony przez gminę za 1 osobę wynosił **1.860 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. nie było osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Wykres 3. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w poszczególnych latach.

Tabela 11. Liczba mieszkańców Białej Podlaskiej przebywających w domach pomocy społecznej oraz koszty ich utrzymania w 2015 r.

Miesiąc	Liczba osób	Koszt utrzymania w zł
styczeń	40	73 961,41
luty	42	74 902,15
marzec	40	75 915,05
kwiecień	38	70 610,76
maj	38	71 828,36
czerwiec	41	76 305,72
lipiec	43	83 725,41
sierpień	44	84 119,01
wrzesień	45	83 947,97
październik	45	82 098,36
listopad	42	79 581,03
grudzień	41	77 810,25
ogółem	57	937 205,25

3.1.9. Mieszkanie chronione

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, w szczególności osobie opuszczającej pieczę zastępczą czy placówkę opiekuńczo-wychowawczą, bądź młodzieżowy ośrodek wychowawczy może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia, zapewnia warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, integracji ze społecznością lokalną.

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Kopernika 9/67, przeznaczone jest docelowo dla 4 osób.

W 2015 r. w mieszkaniu chronionym przebywała 1 osoba kontynuująca naukę po opuszczeniu rodziny zastępczej. Na utrzymanie mieszkania chronionego wydatkowano 7 537,92 zł, z przeznaczeniem na opłaty czynszowe za wynajmowane mieszkanie chronione i opłaty za energię elektryczną.

3.2. Świadczenia pieniężne

3.2.1. Zasiłek stały

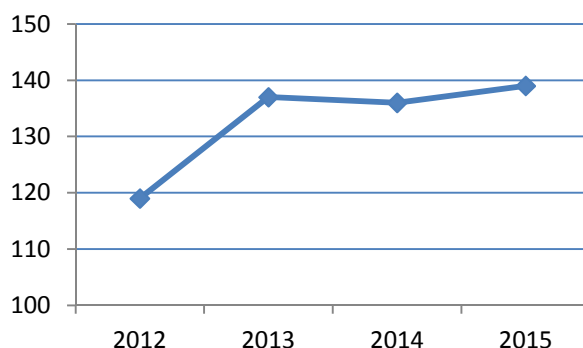
Zasiłek stały przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. od 1 października 2015 r. – 634 zł,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. od 1 października 2015 r. – 514 zł.

Maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosi 604 zł miesięcznie, minimalna zaś, określona ustawowo 30 zł miesięcznie.

Średnia miesięczna wysokość zasiłku stałego wynosiła 421,30 zł.

W 2015 r. z tego świadczenia skorzystało **139 osób**. Na zasiłki stałe wydatkowano kwotę **568.750 zł**.

Wykres 4. Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe w poszczególnych latach.

3.2.2. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie i niepełnosprawność.

Na tę formę pomocy w 2015 r. wydatkowano kwotę **677 746 zł**, środki pochodziły z dotacji Wojewody Lubelskiego.

Zasiłki okresowe przyznano **598 rodzinom** liczącym **1 619 osoby**.

Powodem przyznania tego świadczenia było w szczególności:

- bezrobocie – w 395 rodzinach liczących 1 096 osób;
- niepełnosprawność – w 80 rodzinach liczących 240 osób;
- długotrwała choroba – w 27 rodzinach liczących 70 osób;
- inne niż ww. – w 200 rodzinach liczących 616 osób.

Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł.

Średnia wysokość zasiłku okresowego w 2015 r. wynosiła 323,97 zł.

3.2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach ustawa o pomocy społecznej dopuszcza możliwość przyznania pomocy osobie lub rodzinie nie spełniającej kryterium dochodowego, przyznanie specjalnego zasiłku celowego oraz zasiłku celowego w przypadku poniesienia strat w wyniku zdarzenia losowego.

Zasiłki celowe w 2015 r. przyznano na:

- zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na: zakup odzieży, obuwia, opału, podstawowych środków czystości, kosztów zużycia energii elektrycznej i czynszu na kwotę **91 555,44 zł**.
- zasiłki celowe w formie biletu kredytowanego przyznano 13 osobom w łącznej kwocie **631,00 zł**;
- pomoc rzeczową w postaci zakupu 76,5 tony węgla na kwotę **44 870,00 zł**;
- pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – przyznano **3 rodzinom** na kwotę **2 810,00 zł**;

- wykupienie leków wg przedłożonych recept lekarskich 37 osobom na kwotę **5 994,87 zł**;
- dofinansowanie kosztów wypoczynku letniego 17 dzieciom na kwotę **5.340,00 zł**,

Ponadto 90 rodzin wytypowanych przez MOPS otrzymało paczki żywnościowe świąteczne, które przygotował Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Białej Podlaskiej realizując powierzone zadanie publiczne. Na ten cel wydatkowano kwotę 8.000 zł. Dotację przekazał Urząd Miasta Biała Podlaska.

Zakwalifikowano i skierowano **45 dzieci** na kolonie letnie do Pucka, organizatorem kolonii było Kuratorium Oświaty w Lublinie.

W 2015 r. specjalne zasiłki celowe otrzymało **224 rodzin** na łączną kwotę **84 196,15 zł**.

Zasiłki przyznane były na zakup:

- odzieży i obuwia dzieciom;
- leków;
- opału;
- dofinansowanie opłat mieszkaniowych;
- brakujących podręczników i przyborów szkolnych.

4. Zadania zlecone gminie

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środki na realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa.

4.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmuje zwłaszcza: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnację – jako wspieranie procesu leczenia, rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

W 2015 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 59 osób niepełnosprawnych, w tym 57 dzieci.

Usługi świadczone były przez następujące podmioty:

1. Stowarzyszenie Pomocy Młodzieży i Dzieciom Autystycznym, Młodzieży i Dzieciom o Pokrewnych zaburzeniach „Wspólny Świat” w Białej Podlaskiej - zrealizowało 4 852 godziny usług,
2. Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży RENMED w Białej Podlaskiej – zrealizował 1 293,5 godziny usług.

Łącznie na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wydatkowano kwotę 297 571 zł.

Tabela 12. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wyszczególnienie	2013 rok		2014 rok		2015 rok	
	Liczba osób	Liczba godzin	Liczba osób	Liczba godzin	Liczba osób	Liczba godzin
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	51	5 061	59	6 123,5	59	6 145,5

4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy

Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla 45 osób z zaburzeniami psychicznymi zostało powierzone do 30 czerwca 2015 r. Ośrodkowi „Misericordia” Caritas w Białej Podlaskiej, a od 1 lipca 2015 r. Caritas Diecezji Siedleckiej.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu dla osób przewlekle psychicznie chorych (typ A) oraz dla osób upośledzonych umysłowo (typ B), które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Dom świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W 2015 r. do udziału w zajęciach terapeutycznych skierowano 56 osób z zaburzeniami psychicznymi. Osoby korzystające z usług ŚDS objęte były wsparciem psychologa, pracownika socjalnego i pielęgniarki oraz instruktorów terapii zajęciowej w ramach prowadzonych pracowni: plastycznej, kulinarnej, informatycznej, krawieckiej i rękodzieła, florystycznej. Dom zapewniał również zajęcia muzyczne, terapię ruchem, relaksację, wyjścia na basen, udział w konkursach, zabawach, festynach, wycieczkach, spotkaniach integracyjnych oraz gorący posiłek.

ŚDS otrzymał dotację w łącznej wysokości 584 370 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów merytorycznych i kosztów obsługi zadania, w tym administracyjnych oraz na zakupy sprzętu i wyposażenia.

Powyższą dotację przekazał Urząd Miasta Biała Podlaska. MOPS sprawował nadzór merytoryczny.

4.3. Cudzoziemcy z pobytem tolerowanym

W 2015 r. 3 rodzinom cudzoziemskim, które uzyskały zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, została przyznana pomoc w formie zasiłków celowych w łącznej kwocie 49052 zł. Pomoc przeznaczona była na dofinansowanie potrzeb bytowych, tj. zakup żywności, niezbędnego ubrania, dofinansowanie do pokrycia kosztów utrzymania mieszkania oraz na pokrycie kosztów zakupu obiadów dzieciom w szkole i w przedszkolu.

Pracownik socjalny we współpracy ze Stowarzyszeniem „Dla Ziemi” w Bratniku zorganizował rodzinom cudzoziemskim naukę języka polskiego i orientacji kulturowej oraz kursy zawodowe dla 4 cudzoziemców.

Ponadto w ramach działań na rzecz integracji cudzoziemców pracownik socjalny współpracował przy realizowanym przez Stowarzyszenie „Dla Ziemi” Bratnik w projekcie „Chcemy mieszkać w Polsce”. W ramach realizowanego projektu 3 rodziny cudzoziemskie wzięły udział w 3-dniowej wycieczce do Białowieży.

Przy współpracy ze Szkołą Podstawową nr 4 zorganizowano zabawę integracyjną „Bądźmy razem”, w której uczestniczyły dzieci polskie i cudzoziemskie.

Pracownik socjalny w ramach działań na rzecz integracji cudzoziemców mieszkających na terenie miasta Biała Podlaska współpracował ze Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie przy realizacji projektu „Razem dla integracji”. W ramach projektu 21 dzieci otrzymało mikołajkowe paczki ze słodyczami. W wyniku działań pracownika socjalnego z Firmy Mattel MOPS otrzymał zabawki, które następnie przekazał dzieciom polskim i cudzoziemskim.

Pracownik socjalny jest członkiem Wojewódzkiego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi powołanego zarządzeniem Nr 202 Wojewody Lubelskiego. Pracownik socjalny uczestniczył w pracach Zespołu, w wyniku których utworzona została platforma wymiany informacji i współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

5. Zadania powiatu

Zadania powiatu, analogicznie do zadań gminy, ustawodawca podzielił na:

- zadania własne powiatu;
- zadania z zakresu administracji rządowej zlecone powiatowi.

5.1. Zadania własne powiatu

Do zadań własnych powiatu należy:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;

- doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

5.1.1. Interwencja kryzysowa

Realizacja zadania, zgodnie z umową, została powierzona Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie, Profilaktyki i Terapii w Konstanczynie, które prowadzi Wojewódzki Ośrodek Pomocy Rodzinie "Sens" im. Janusza Dziejica w Białej Podlaskiej. Ośrodek interwencji kryzysowej od 15.11.2012 r. do 31.12.2015 r. znajdował się w Białej Podlaskiej przy ul. Sworskiej 44.

Ośrodek realizował zarówno zadania ośrodka interwencji kryzysowej, jak i specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy.

Klienci mogą korzystać z pomocy stacjonarnej (z pobytami w hostelu), ambulatoryjnej, telefonicznej (przez całą dobę) oraz w razie potrzeby w miejscu zamieszkania osoby będącej w kryzysie.

Ośrodek posiadał właściwe warunki mieszkaniowe oraz zaplecze do prowadzenia terapii.

Celem interwencji kryzysowej jest:

- złagodzenie objawów reakcji kryzysowej;
- przywrócenie równowagi psychicznej;
- zapobieganie przejścia ostrego kryzysu w stan chroniczny;
- przywrócenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie;
- uporządkowanie negatywnych doświadczeń i przełamanie wewnętrznych ograniczeń osoby w kryzysie;
- zmobilizowanie sił do samodzielnego uporańia się z kryzysem;
- ukazanie możliwych kierunków działań i instytucji pomocowych.

Powyższe zadania Ośrodek realizował w 4 zasadniczych formach:

1. Pomoc stacjonarna w systemie ambulatoryjnym (terapia, pomoc psychologiczna, pedagogiczna, psychoedukacyjna, prawna i socjalna).
2. Czasowy pobyt w Ośrodku do 3 miesięcy.
3. Pomoc telefoniczna tzw. Podlaska Niebieska Linia telefon interwencyjno – konsultacyjny (0-83) 345-33-55 oraz 519 797 338 czynne całodobowo.

4. Interwencja w sprawach klientów w urzędach i instytucjach (głównie interwencje telefoniczne u funkcjonariuszy policji, kuratorów, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych).

W 2015 r. w ramach swojej działalności w Ośrodku:

- przeprowadzono 435 rozmów telefonicznych z mieszkańcami Białej Podlaskiej w ramach Podlaskiej Niebieskiej Linii;
- w systemie ambulatoryjnym udzielono pomocy 136 osobom;
- z czasowego pobytu skorzystało 3 osoby;
- z porad prawnych skorzystało 17 osób;
- przeprowadzono 65 interwencji w sprawie 27 klientów.

Pomocą specjalistyczną Ośrodek objął łącznie **136 osób**, z tego:

- 90 kobiet;
- 30 mężczyzn;
- 16 dzieci i młodzieży .

Na realizację zadania przeznaczono dotację w kwocie **40.000 zł**, którą przekazywał Urząd Miasta Biała Podlaska.

5.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Biała Podlaska na lata 2009-2015 przyjętą uchwałą Rady Miasta Biała Podlaska Nr XXX/43/09 z dnia 15 czerwca 2009 r.

5.2. Zadania zlecone powiatowi

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Środki na realizację tych zadań zapewnia budżet państwa.

5.2.1. Cudzoziemcy ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą

W 2015 r. udzielono pomocy 8 rodzinom cudzoziemskim, które uzyskały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy i ochronę uzupełniającą. Łącznie wydatkowano **33 760 zł**.

Pracownik socjalny realizował z 8 rodzinami indywidualne programy integracji cudzoziemca. W ramach zawartych programów pracownik socjalny podejmował działania zmierzające do przystosowania rodzin cudzoziemskich do prawidłowego i zgodnego z obowiązującym prawem funkcjonowania w Polsce, tj. pomoc w znalezieniu mieszkania, w uzyskaniu prawa do świadczeń zdrowotnych, pomoc w zakresie nauki języka polskiego, pomoc w zakresie załatwiania spraw w instytucjach i urzędach, jak również w zakresie kontaktów ze środowiskiem lokalnym.

Pracownik socjalny jako członek Lokalnego Zespołu Współdziałania działającego na mocy porozumienia w sprawie standardowych procedur postępowania w zakresie rozpoznawania przeciwdziałania oraz reagowania na przypadki przemocy seksualnej lub przemocy związanej z płcią wobec cudzoziemców przebywających w ośrodkach dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy zawartego pomiędzy Urzędem do Spraw Cudzoziemców, Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHACER), Komendantem Głównym Policji, Fundacją „La Strada” oraz Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć uczestniczył w 11 spotkaniach zespołu. W ramach działań zespołu pracownik socjalny uczestniczył w 1 interwencji Policji podjętej w stosunku do cudzoziemców podejrzanych o stosowanie przemocy przebywających na terenie Ośrodka dla Cudzoziemców. W ramach wymiany doświadczeń oraz pogłębiania tematyki uchodźstwa pracownik socjalny wspólnie z przedstawicielami instytucji rządowych i pozarządowych uczestniczył w rozmowach z cudzoziemcami przebywającymi w Ośrodku dla Cudzoziemców w Białej Podlaskiej. Pracownik socjalny we współpracy z KMP Biała Podlaska realizuje „Krajowy Program Działania na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013 – 2016”, którego celem jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz cudzoziemców w zakresie informacyjnym oraz profilaktycznym. W ramach realizacji programu przeprowadzono 7 spotkań informacyjnych z

cudzoziemcami w Ośrodku dla Cudzoziemców w Białej Podlaskiej oraz w Kol. Horbów.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej, Zarządzeniem Nr 293/11 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 21 listopada 2011 r., został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadania z zakresu opieki nad rodziną i dzieckiem realizowane są na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także ustawy o pomocy społecznej.

Zadania w tym zakresie realizowane są w ramach Programu Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017, przyjętego uchwałą Nr IX/59/15 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 26 czerwca 2015 r.

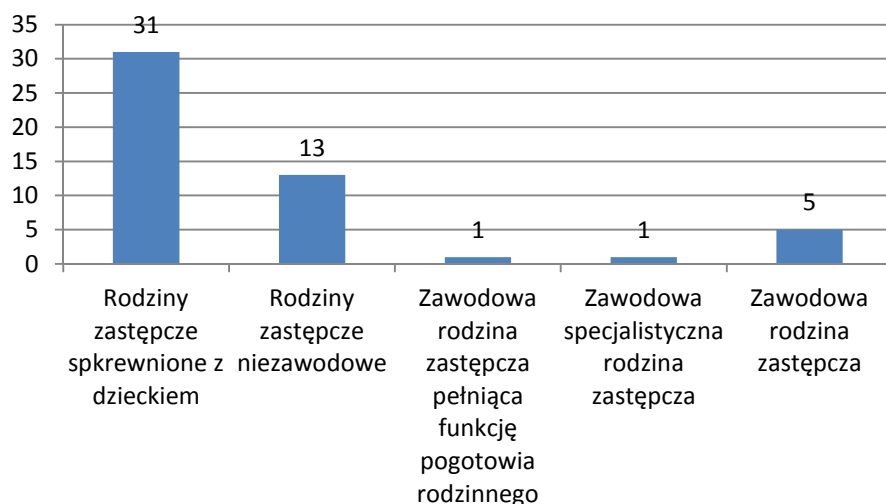
Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

1. Rodziny zastępcze

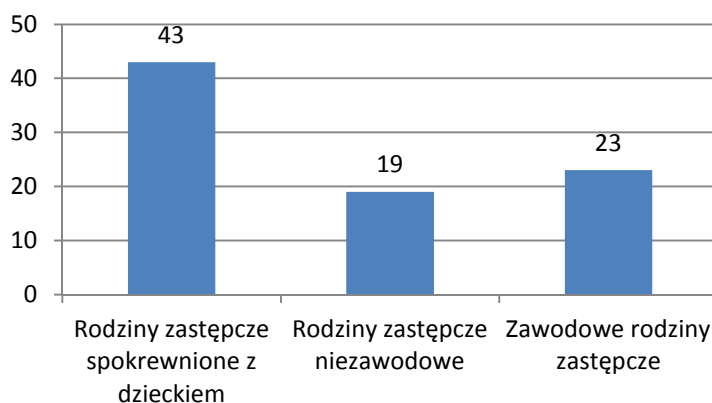
W 2015 r. w Białej Podlaskiej funkcjonowało **51 rodzin zastępczych** wychowujących **85 dzieci pochodzących z miasta Biała Podlaska**, w tym:

- 31 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem – w których umieszczonych było 43 dzieci;
- 13 rodzin zastępczych niezawodowych – w których umieszczono 19 dzieci (w tym dwie rodziny, które zostały przekształcone w zawodowe rodziny zastępcze);
- 1 zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – w której przebywało łącznie 9 dzieci;
- 1 zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza – w której przebywało 2 dzieci;
- 5 zawodowych rodzin zastępczych – w których umieszczono 12 dzieci.

Pomimo trudności w pozyskiwaniu kandydatów do utworzenia nowych rodzin zastępczych udało się przekształcić dwie rodziny zastępcze niezawodowe w zawodowe.

Wykres 5. Rodziny zastępcze funkcjonujące w Białej Podlaskiej w 2015 r.

Wykres 6. Liczba dzieci przebywających w poszczególnych rodzinach w 2015 r.

Na funkcjonowanie rodzin zastępczych sprawujących opiekę nad dziećmi wydatkowano kwotę 702 514,19 zł z przeznaczeniem na:

1. świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 550 504,15 zł, z tego:
 - przyznanie świadczeń 41 rodzinom zastępczym na pokrycie kosztów utrzymania 55 dzieci w wysokości 397 113,85 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 9 dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w łącznej wysokości 21 304,88 zł,
 - świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 2 dzieci, wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dla 2 dzieci, w zawodowej specjalistycznej rodzinie zastępczej w wysokości 28 800 zł,
 - jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do zawodowej rodzin zastępczych w wysokości 1.500,00 zł,

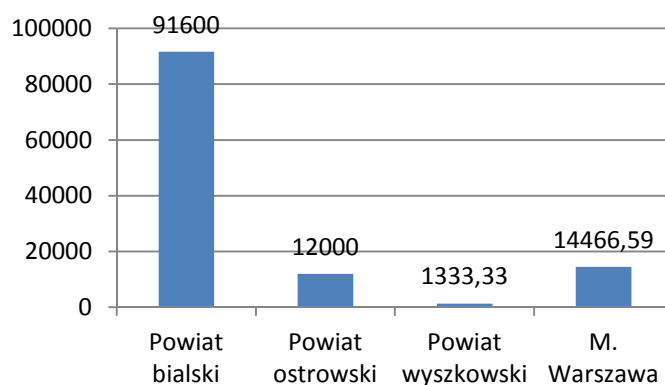
- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 12 dzieci w 5 zawodowych rodzinach zastępczych w wysokości 97 003,27 zł,
 - środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego dla 2 zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało po 4 dzieci w wysokości 4 782,15 zł
2. wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (umowy - zlecenia) w wysokości 152 010,04 zł, z tego:
- zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej zadania pogotowia rodzinnego w kwocie 35 869,85 zł,
 - rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej w kwocie 28 728 zł,
 - 5 rodzinom zastępczym zawodowym w kwocie 87 412,19 zł.

W 2015 r. 9 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych, którym przywrócono władzę rodzicielską. 2 pełnoletnich wychowanków opuściło rodzinę zastępczą i rozpoczęło samodzielne życie.

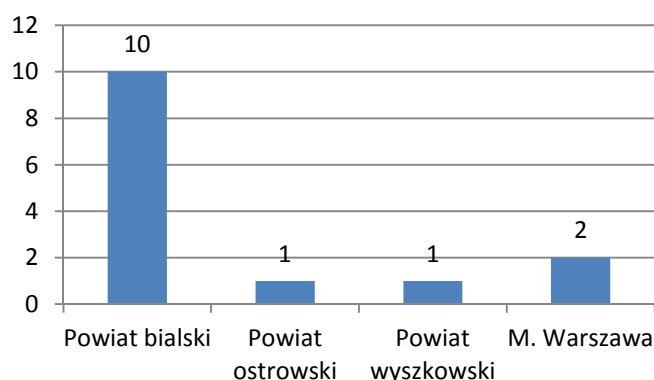
Dodać należy, iż w 2015 r. postanowieniem sądu utworzono 10 rodzin zastępczych (3 niezawodowe i 7 spokrewnionych), w których umieszczono 10 dzieci.

Na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego, na utrzymanie 14 dzieci pochodzących z Białej Podlaskiej umieszczonych w 11 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, przekazano kwotę 119 459,92 zł, w tym:

- a) 91 660 zł na utrzymanie 10 dzieci w 7 rodzinach zastępczych na terenie powiatu bialskiego,
- b) 12 000 zł na utrzymanie 1 dziecka w rodzinie zastępczej na terenie powiatu ostrowskiego,
- c) 1 333,33 zł na utrzymanie 1 dziecka w rodzinie zastępczej na terenie powiatu wyszkowskiego,
- d) 14 466,59 zł na utrzymanie 2 dzieci w 2 rodzinach zastępczych na terenie miasta Warszawa, w tym:
 - jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka w kwocie 1500 zł.

Wykres 7. Świadczenia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów.

Wykres 8. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

2. Pomoc dla osób usamodzielnianych.

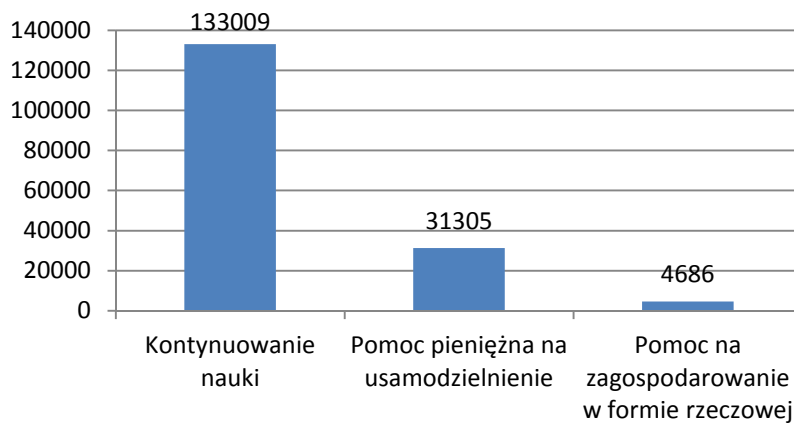
Osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, socjalizacyjny, zakład poprawczy zostaje objęta indywidualnym programem usamodzielnienia, określającym sposób uzyskania przez tę osobę wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz pomocy w podjęciu zatrudnienia. Ponadto otrzymuje pomoc na:

- kontynuowanie nauki;
- usamodzielnienie;
- zagospodarowanie.

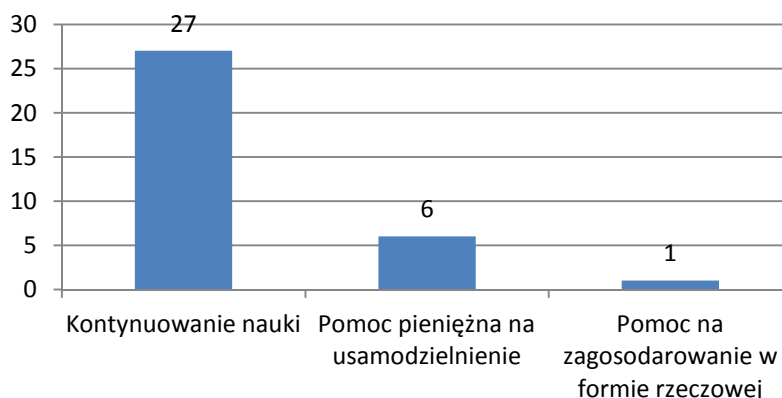
W 2015 r. udzielono pomoc pełnoletnim usamodzielnianym wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, socjalizacyjne i zakłady poprawcze w łącznej wysokości 218 669 zł, z tego:

1. opuszczającym rodziny zastępcze:

- 27 osobom przyznano pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki – 133 009 zł;
- 6 osobom przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie – 31 305 zł;
- 1 osobie przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej – 4 686 zł;

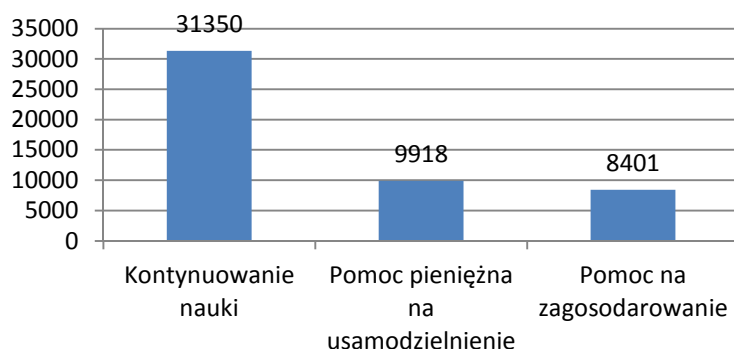
Wykres 9. Pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze.

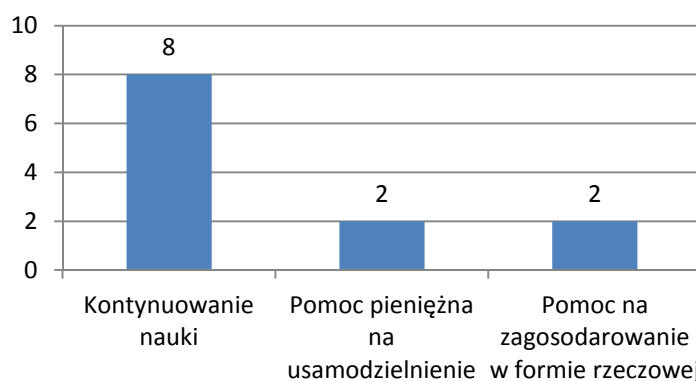
Wykres 10. Liczba osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze.

2. opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, i socjalizacyjne oraz zakłady poprawcze:

- 8 osobom przyznano pomoc pieniężną z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości 31 350 zł;
- 2 osobom przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie – 9 918 zł;
- 2 osobom przyznano pomoc na zagospodarowanie – 8 401 zł;

Wykres 11. Pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjalizacyjne oraz zakłady poprawcze.

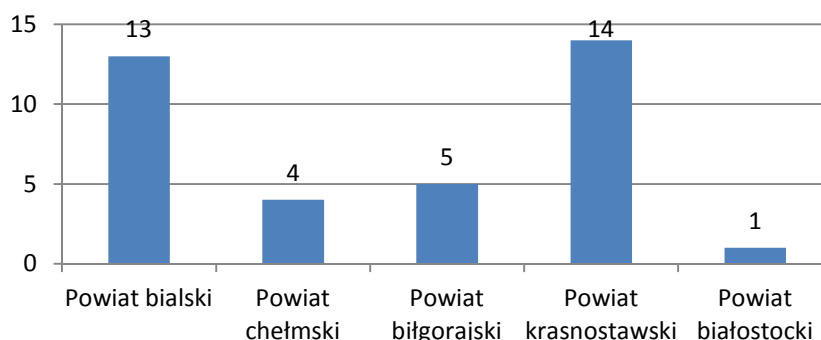
Wykres 12. Liczba osób usamodzielnianych opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjalizacyjne oraz zakłady poprawcze.

3. Placówki opiekuńczo – wychowawcze

W 2015 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie kraju przebywało 37 dzieci z terenu Miasta Biała Podlaska. Na pokrycie kosztów ich utrzymania wydatkowano łącznie kwotę 985 501,79zł, z przeznaczeniem na:

- utrzymanie 13 dzieci na terenie powiatu bialskiego w wysokości 413 871,65 zł;
- utrzymanie 4 dzieci na terenie powiatu chełmskiego w wysokości 189 703,28 zł;
- utrzymanie 5 dzieci na terenie powiatu biłgorajskiego w wysokości 62 506,20 zł;
- utrzymanie 14 dzieci na terenie powiatu krasnostawskiego w wysokości 314 638 zł;
- utrzymanie 1 dziecka na terenie powiatu białostockiego w wysokości 4 782,66 zł;

W 2015 r. do placówek opiekuńczo – wychowawczych skierowano 10 dzieci, zaś 13 dzieci opuściło placówkę, z tego: 2 uzyskało pełnoletność, 9 dzieci umieszczono w rodzinach adopcyjnych i 4 dzieci umieszczono w 3 niezawodowych rodzinach zastępczych.

Wykres 13. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów.

Ponadto u 72 rodziców biologicznych dzieci pochodzących z terenu Miasta Biała Podlaska umieszczonych w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej przeprowadzono postępowanie w celu ustalenia bądź odstąpienia od odpłatności za ich pobyt – Uchwała Rady Miasta Biała Podlaska Nr XXI/198/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r.

Od 7 rodziców biologicznych wytoczono powództwa alimentacyjne na rzecz dzieci pochodzących z terenu Miasta Biała Podlaska umieszczonych w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej, gdzie zasądzone alimenty.

Nadmienić należy, iż w 2015 r. na 21 posiedzeniach zespołów dokonano oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej –zgodnie z wymogami ustawowymi.

4. Zadania realizowane w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego

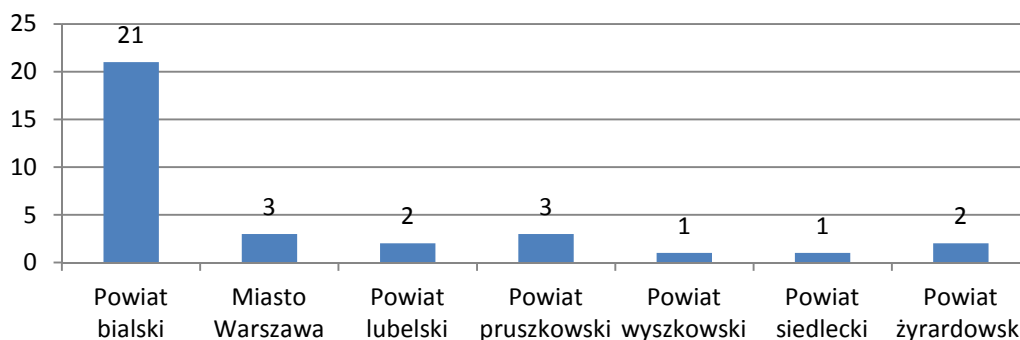
W okresie sprawozdawczym z tytułu przyznanych świadczeń rodzinom zastępczym utworzonym na terenie miasta Biała Podlaska, w których przebywało 33 dzieci z innych powiatów, wydatkowano kwotę 342 919,01 zł, w tym:

1) wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzenia (umowa-zlecenie) 2 rodzin zastępczych zawodowych w wysokości 32 279,41 zł, w tym:

- dla rodziny zastępczej, w której przebywało 2 dzieci z powiatu bialskiego – 14 364,00 zł;
- dla rodziny zastępczej, w której przebywało 2 dzieci z powiatu lubelskiego – 17 915,41 zł.

2) świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności w łącznej wysokości 310 639,60 zł, które zostały przeznaczone na:

- 21 dzieci z powiatu bialskiego – 191 256,69 zł,
 - 3 dzieci z miasta Warszawa – 37 551,60 zł,
 - 2 dzieci z powiatu lubelskiego – 24 000,00 zł,
 - 3 dzieci z powiatu pruszkowskiego – 15 840,00 zł,
 - 1 dziecka z powiatu wyszkowskiego – 12 000,00 zł,
 - 1 dziecka z powiatu siedleckiego – 4 705,16 zł,
 - 2 dzieci z powiatu żyrardowskiego – 20 504,00 zł.
- środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnej dla 2 zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało:
- 2 dzieci z powiatu bialskiego – 4 234,91 zł;
 - 2 dzieci z powiatu lubelskiego – 547,24 zł.

Wykres 14. Liczba dzieci z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie miasta Biała Podlaska.

W 2015 r. 4 dzieci pochodzących z innych powiatów powróciło pod opiekę rodziców biologicznych, którym przywrócono władzę rodzicielską, tj. 3 dzieci pochodzących z powiatu pruszkowskiego oraz 1 dziecko z powiatu bialskiego przebywających w rodzinach zastępczych spokrewnionych.

W 2015 r. postanowieniem sądu utworzono 4 rodziny zastępcze, w których umieszczono 6 dzieci, tj. 1 rodzina, w której umieszczono dziecko pochodzące z powiatu siedleckiego, 3 rodziny, w których umieszczono 5 dzieci pochodzących z powiatu bialskiego.

Dodać należy, iż 1 rodzina, w której umieszczone było dziecko pochodzące z powiatu bialskiego przeprowadziła się na teren innego powiatu.

5. Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015

Na realizację „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015” wydatkowano kwotę 54 561,99 zł, w tym 29 400 zł stanowiły środki z budżetu Wojewody Lubelskiego, z przeznaczeniem na wynagrodzenia oraz pochodne od wynagrodzeń dla asystentów rodziny. Usługa w 2015 r. była realizowana przez dwóch asystentów.

Wsparciem asystentów rodziny na terenie Białej Podlaskiej objętych było 41 rodzin liczących 112 dzieci. Asystenci rodziny:

- prowadzili działania wspierające rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
- edukowali podopiecznych odnośnie metod wychowawczych, poprawnej komunikacji, gospodarowania budżetem domowym, dostępnych działań samopomocowych;
- motywowali klientów do walki z nałogiem i podjęcia prac zarobkowych;
- podejmowali działania w kierunku społecznej aktywizacji rodziny;
- w sytuacjach kryzysowych zajmowali się zabezpieczeniem dobra małoletnich dzieci;
- ściśle współpracowali z pracownikami socjalnymi, szkołami na terenie miasta, przychodniami, kuratorami sądowymi oraz Komendą Miejską Policji.

W oparciu o obowiązujące w MOPS procedury nadzoru, kontroli, współpracy oraz działań podejmowanych na rzecz rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny – załącznik do Zarządzenia Dyrektora MOPS w Białej Podlaskiej Nr 6/2015 z dnia 25.05.2015 r. dokumentowali realizację powierzonych im zakresami obowiązków działań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł także wydatki na wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzenia (umowy – zlecenia) dla koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej poniesiono wydatki w kwocie 19.143,97 zł., z tego 9.000,00 zł stanowią środki z budżetu Wojewody Lubelskiego, jako dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015”. Wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objęto 11 rodzin. W ramach prowadzonych działań koordynator odwiedzał rodziny w miejsce ich zamieszkania, prowadził rozmowy z rodzinami i dziećmi. Współpracował ze szkołami, kuratorami sądowymi w sprawach powierzonych rodzin. Pracę dokumentował notatkami służbowymi oraz sprawozdaniami okresowymi. Ponadto brał udział w zespołach ds. oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

V. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z INNYCH USTAW

1. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej

1. 1. Podstawy prawne działania

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej realizuje zadania w oparciu o:

- ustawę z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
- rozporządzenie MG, PiPS z 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r., poz. 1110),
- rozporządzenie MPiPS z 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r., Nr 17, poz. 162 z późn. zm.),
- rozporządzenie MPiPS z 18 grudnia 2007 r. w sprawie wykonywania badań specjalistycznych na potrzeby orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2007 r., Nr 250, poz. 1875),
- rozporządzenie MPiPS z 24 czerwca 2014 r. w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 843),
- rozporządzenie MPiPS z 18 czerwca 2014 r. w sprawie rodzaju placówek uprawnionych do uzyskania kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 818),
- zarządzenie Nr 8/2002 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie powołania Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej,
- zgodę Wojewody Lubelskiego z 12 czerwca 2002 r. na powołanie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej i ustalenie obszaru jego działania.

W skład Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej w roku ubiegłym wchodziło 11 lekarzy (o specjalnościach: choroby wewnętrzne, pediatria, kardiologia, okulistyka, otolaryngologia, psychiatria, neurologia, rehabilitacja

medyczna), 4 psychologów, 3 pedagogów, 3 doradców zawodowych, 5 pracowników socjalnych.

Obszarem działań Zespół obejmuje miasto Biała Podlaska i powiat bialski.

1. 2. Realizacja zadań

W 2015 roku do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej wpłynęło ogółem 2208 wniosków, to jest o 190 wniosków więcej niż w roku 2014, z tego 1882 wnioski osób powyżej 16 roku życia.

Tabela 13. Wnioski osób powyżej 16 roku życia.

Lp.	Cel złożenia wniosku	liczba
1.	odpowiednie zatrudnienie	344
2.	szkolenie	8
3.	uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	27
4.	konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	217
5.	korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji/ korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	530
6.	zasiłek stały	0
7.	zasiłek pielęgnacyjny	248
8.	korzystanie z karty parkingowej	352
9.	inne (ulgi podatkowe, ulgi w przejazdach środkami komunikacji publicznej, ulgi telekomunikacyjne, prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju)	156
10	razem	1882

Tabela 14. Wnioski osób do 16 roku życia.

Lp.	Cel złożenia wniosku	liczba
1.	zasiłek pielęgnacyjny	215
2.	zasiłek stały (świadczenie pielęgnacyjne)	68
3.	inne (konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystanie z karty parkingowej, prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju, uzyskanie przez opiekuna urlopu wychowawczego w dodatkowym wymiarze)	43
4.	razem	326

W roku ubiegłym składy orzekające Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białej Podlaskiej wydały łącznie 2236 orzeczenia, tj. o 314 orzeczeń więcej niż w roku 2014.

Tabela 15. Orzeczenia wydane osobom powyżej 16 roku życia.

orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności			orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	razem
znaczny	umiarkowany	lekki	138	64	1911
442	719	548			

Tabela 16. Orzeczenia wydane osobom do 16 roku życia.

orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	razem
283	35	7	325

W 2015 roku wniesiono łącznie 180 odwołań od wydanych orzeczeń, tj. 145 odwołań od orzeczeń wydanych osobom po 16 roku życia oraz 35 odwołań od orzeczeń wydanych osobom do 16 roku życia. 179 odwołań przekazano do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Lublinie, 1 odwołanie zostało zmienione w ramach samokontroli.

Do końca 2015 roku Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał osobom niepełnosprawnym łącznie 248 legitymacji dokumentujących niepełnosprawność.

Tabela 17. Legitymacje dokumentujące niepełnosprawność.

Lp.	wyszczególnienie	liczba
1.	legitymacje wydane osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	58
2.	legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	190
3.	razem	248

Zgodnie z ustawą z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 z późn. zm.) Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydaje karty parkingowe. W 2015 roku wydano łącznie 525 takich kart, z tego 513 imiennych kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 12 kart dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób z niepełnosprawnością, mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W 2015 r. z przyznanej Gminie Miejskiej Biała Podlaska przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kwoty w wysokości 1 530 354 zł, na realizację zadań

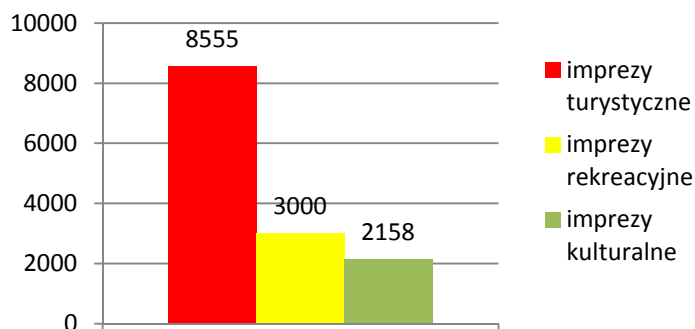
z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z Uchwałą Nr VI/23/15 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 27 marca 2015 r. zmienioną Uchwałą Nr X/64/15 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 28 sierpnia 2015 r. oraz Zarządzeniem Nr 230/15 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 15 grudnia 2015 r. przeznaczono kwotę 1 490 354 zł.

Środki te wydatkowano na następujące cele:

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Na realizację zadania w 2015 r. wydatkowano łącznie 13 713 zł rozliczając 10 umów z organizacjami pozarządowymi działającymi rzecz osób niepełnosprawnych:

1. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „PROSTA” zorganizowało integracyjną imprezę rekreacyjną z udziałem młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych pn. „Majówka wśród przyjaciół – Ruch lekarstwem na zdrowie”, dla co najmniej 90 niepełnosprawnych mieszkańców Białej Podlaskiej. Przekazano dofinansowanie w wysokości 2 421 zł.
2. Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Oddział w Sieradzu Nadburzańskie Koło Terenowe zorganizowało imprezę kulturalną pn. „Spotkanie Wielkanocne” dla 15 osób niepełnosprawnych, imprezę turystyczną pn. „Wycieczka na Roztocze” dla 7 osób niepełnosprawnych oraz imprezę kulturalną pn. „Warsztaty manualne” dla 15 osób niepełnosprawnych. Przekazano dofinansowanie w wysokości 3 311 zł.
3. Białkopodlaskie Stowarzyszenie „AMAZONKI” zorganizowało imprezę turystyczną pn. „Wycieczka do Krakowa, Zakopanego i Wieliczki” dla 19 dorosłych osób niepełnosprawnych. Przekazano dofinansowanie w wysokości 6 525 zł.
4. Polski Związek Niewidomych Okręg Lubelski na rzecz Koła PZN w Białej Podlaskiej zorganizował trzy imprezy kulturalne pn.: „Bądźmy razem”, „Międzynarodowy Dzień Białej Laski” i „Mikołajki” dla 36 osób niepełnosprawnych, w tym 2 dzieci i 3 przewodników. Przekazano dofinansowanie w wysokości 547 zł.
5. Polski Związek Głuchych Zarząd Oddziału Lubelskiego zorganizował imprezę rekreacyjną pn. „Cykl spotkań dla osób niepełnosprawnych w kręgielni” – 7 spotkań każdorazowo dla 10 dorosłych osób niepełnosprawnych oraz imprezę kulturalno – turystyczną pn. „Międzynarodowy dzień głuchego wśród nadburzańskich krajobrazów w Serpelicach” dla 10 osób niepełnosprawnych. Przekazano dofinansowanie w wysokości 909 zł.

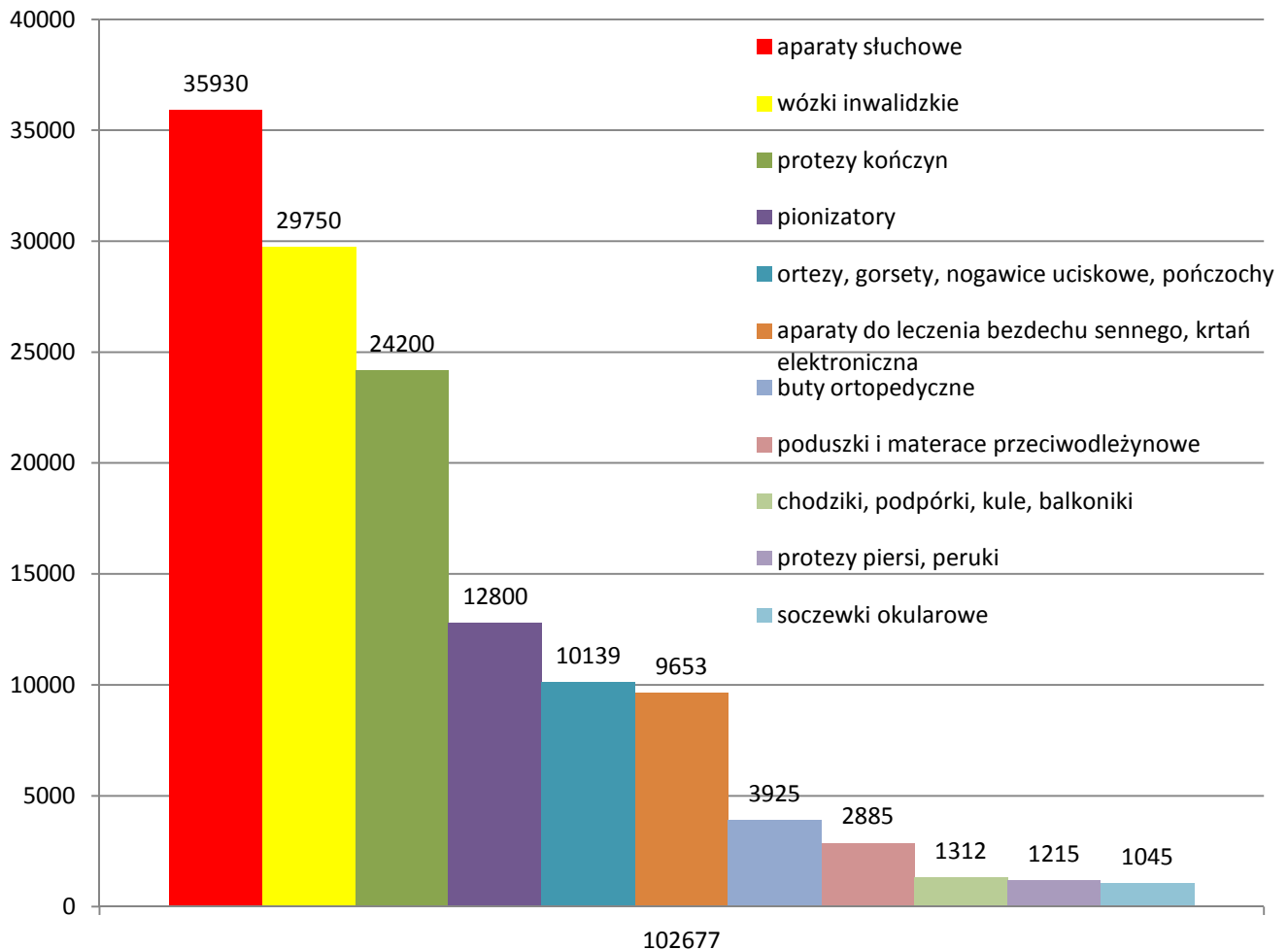

Wykres 15. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2015 roku.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów

W 2015 r. w ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze udzielono pomocy 254 dorosłym osobom niepełnosprawnym na kwotę 193 350 zł oraz 27 niepełnosprawnym dzieciom i młodzieży na kwotę 41 081 zł, rozpatrując łącznie 685 wniosków. Dofinansowano zakup: aparatów słuchowych, poduszek i materaców przeciwodleżynowych, protez (piersi, kończyn dolnych), protez powietrznych do leczenia bezdechu sennego, wózków inwalidzkich, pionizatorów, butów ortopedycznych, kul, chodzików, balkoników, podpórek, ortez, gorsetów, pieluchomajtek, wkładek, cewników, worków, soczewek okularowych, peruk i in.

Ponadto, 6 dorosłych osób niepełnosprawnych i 4 niepełnosprawnych dzieci otrzymało dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny na łączną kwotę 12 366 zł. Dofinansowanie przeznaczono na zakup: 3 rowerów rehabilitacyjnych, 2 materaców rehabilitacyjnych, 1 urządzenia wibracyjnego Galileo, 1 łóżka rehabilitacyjnego oraz 3 przenośnych komputerów wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem (3 dzieci).

Wykres 16. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2015 roku.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

W 2015 r. ze środków PFRON dofinansowano pobyt na turnusie rehabilitacyjnym 98 dorosłym osobom niepełnosprawnym oraz 23 dzieciom i młodzieży przeznaczając na ten cel kwotę 131 391 zł. Dodatkowo dofinansowano pobyt na turnusie rehabilitacyjnym 51 opiekunom wydatkując kwotę 40 261 zł.

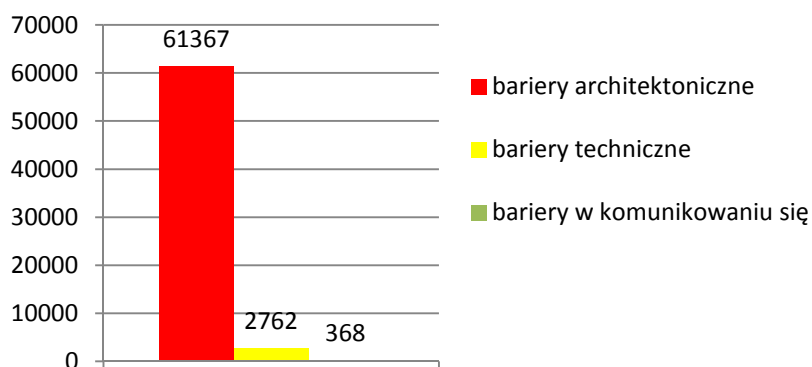
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

W 2015 r. z dofinansowania ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania skorzystało 7 dorosłych osób niepełnosprawnych i 1 niepełnosprawne dziecko na łączną kwotę 61 367 zł. Środki Funduszu przeznaczono na

dostosowanie 5 łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych, wykonanie podestu, zakup i montaż podnośnika pionowego, zakup schodołaza oraz zakup i montaż platformy.

W ramach likwidacji barier technicznych udzielono wsparcia ze środków PFRON 3 dorosłym osobom niepełnosprawnym i 1 dziecku na kwotę 2 762 zł dofinansowując następujące zakupy: szyny najazdowe, ławki wannowe, poręcze, krzesło toaletowe, wysoki sedes.

Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się otrzymało 1 niedosłyszące dziecko na kwotę 368 zł. Środki Funduszu przeznaczone na zakup budzika z poduszką wibracyjną.

Wykres 17. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2015 roku.

Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika

W 2015 r. z usług tłumacza języka migowego skorzystała jedna osoba głuchoniema. Na ten cel ze środków PFRON przeznaczono kwotę 2 000 zł. Tłumacz języka migowego udzielał pomocy osobie niepełnosprawnej przy załatwianiu spraw codziennych, kontaktów ze szkołą, itp.

Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

W 2015 r. na terenie Białej Podlaskiej funkcjonowały dwa warsztaty terapii zajęciowej:

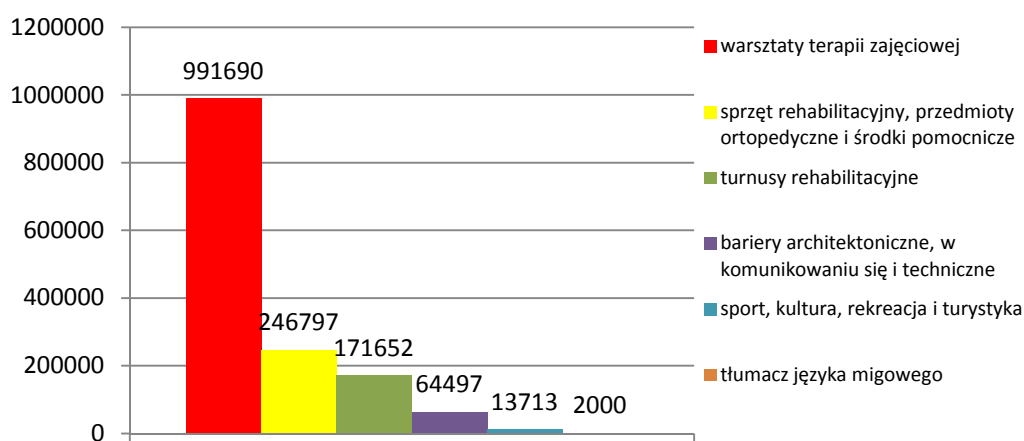
- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej przy Spółdzielni Inwalidów „ELREMET” obejmujący wsparciem terapeutycznym 35 osób niepełnosprawnych, w 28 mieszkańców Białej Podlaskiej, na którego działalność wydatkowano ze środków PFRON kwotę 517 860 zł.

- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej przy Ośrodku „Misericordia” Caritas obejmujący terapią 35 osób niepełnosprawnych, w tym 17 mieszkańców Białej Podlaskiej, na którego działalność wydatkowano ze środków PFRON kwotę 473 830 zł.

Łącznie na działalność obu warsztatów terapii zajęciowej przekazano ze środków PFRON kwotę 991 690 zł.

Ponadto, działalność funkcjonujących na terenie Białej Podlaskiej warsztatów terapii zajęciowej, zgodnie z art. 10 b ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, współfinansowana była w 10% z budżetów samorządów terytorialnych. Miasto Biała Podlaska na pokrycie kosztów rehabilitacji mieszkańców miasta przekazało kwotę w wysokości 70 692 zł, natomiast powiat bialski na rehabilitację mieszkańców powiatu przekazał kwotę w wysokości 39 456 zł.

Dodatkowo dofinansowano koszty rehabilitacji jednego uczestnika warsztatu terapii zajęciowej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Konstantynowie, będącego mieszkańcem Białej Podlaskiej, przekazując kwotę w wysokości 1.644 zł.

Wykres 18. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych w 2015 roku.

Pracownicy Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w 2015 r. kontynuowali ścisłą współpracę z Miejską Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, m.in. udzielając osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom informacji o przysługujących uprawnieniach, formach pomocy oraz zasadach korzystania z dofinansowania ze środków PFRON na spotkaniach organizowanych przez stowarzyszenia oraz przekazując informacje o wdrażanych programach PFRON, projektach systemowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS.

Dodatkowo realizowane były specjalistyczne usługi transportowe. W ramach

świadczonych usług dowożono 12 niepełnosprawnych dzieci do Zespołu Szkół Specjalnych i Szkoły Podstawowej Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi oraz osoby niepełnosprawne m.in. do zakładów opieki zdrowotnej. Wykonano 1461 przewozów.

3. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Uchwałą Nr VI/62/11 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2011 r. Nr 85, poz. 1596) oraz Zarządzeniem Nr 279/2011 Prezydenta Miasta Biała Podlaska z dnia 12 października 2011 r. został powołany **Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białej Podlaskiej** na lata 2011 – 2015. Kadencja Zespołu upłynęła 12 października 2015 r.

W związku z powyższym 23 października 2015 r. Prezydenta Miasta Biała Podlaska powołał nowy Zespół na kadencję w latach 2015 – 2019.

W skład Zespołu wchodzi 13 przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

W roku 2015 odbyło się pięć posiedzeń Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Na spotkaniach Zespół omawiał prace grup roboczych, procedurę „Niebieskie Karty”, problemy pojawiające się w trakcie realizowania zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, omawiał działania dotyczące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) i w Programie Przeciwdziałania Przemocy

w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Biała Podlaska na lata 2012 – 2015 przyjętym Uchwałą Nr XII/123/11 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 28 listopada 2011 r.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów tj.

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- kuratorów sądowych,
- prokuratorów
- oraz przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez:
 1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
 2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
 3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
 4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
 5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

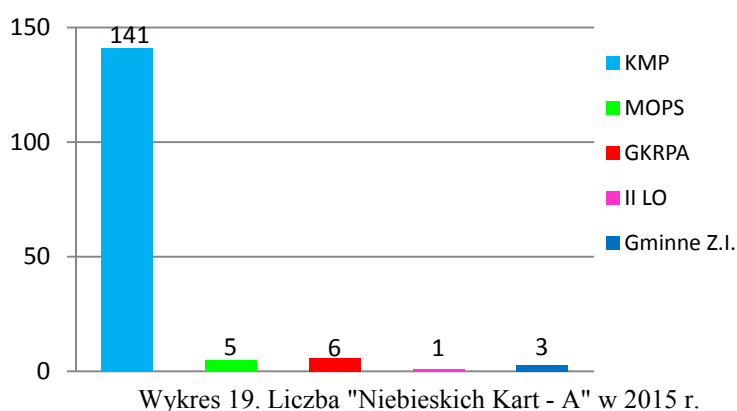
Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „**Niebieskie Karty**”.

Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

W okresie sprawozdawczym do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło **156 „Niebieskich Kart”** w tym:

- **141** z Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej
- **5** z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej
- **6** z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Biała Podlaska
- **1** z II Liceum Ogólnokształcącego im. E. Plater ul. Narutowicza 39 w Białej Podlaskiej
- **3** z Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek zakładanych „Niebieskich Kart” o 4. Najczęściej „Niebieskie Karty” zakładali funkcjonariusze Policji.

Zgodnie z przepisami utworzono **113 grup roboczych** w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach odbyło się 278 posiedzeń grup roboczych. Spotkania grup roboczych w 2015 r., na które były zapraszane osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz wzywano osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie odbywały się:

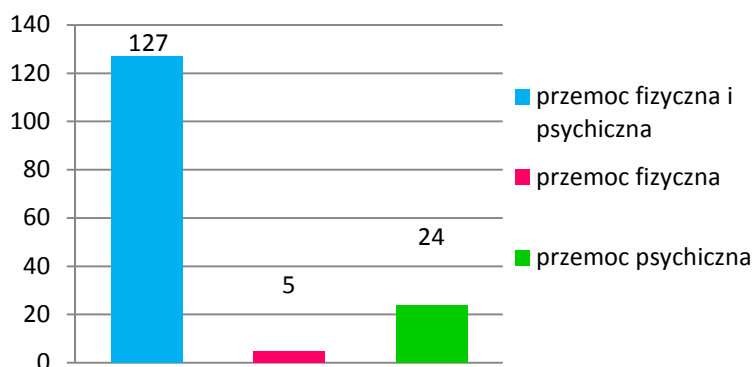
Na posiedzeniach grup roboczych wypełniono **96 formularzy „Niebieskich Kart C”** z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz **61 formularzy „Niebieskich Kart D”** z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart C” o 13, a „Niebieskich Kart D” o 15.

Wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie występuje zdecydowana przewaga kobiet. Na 156 wypełnionych „Niebieskich Kart” 142 osoby doświadczające przemocy to kobiety, 8 osób to mężczyźni, a 6 „Niebieskich Kart” dotyczyło przemocy wobec dzieci.

W przeważającej ilości „Niebieskich Kart” osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nadużywają alkoholu (113 osoby).

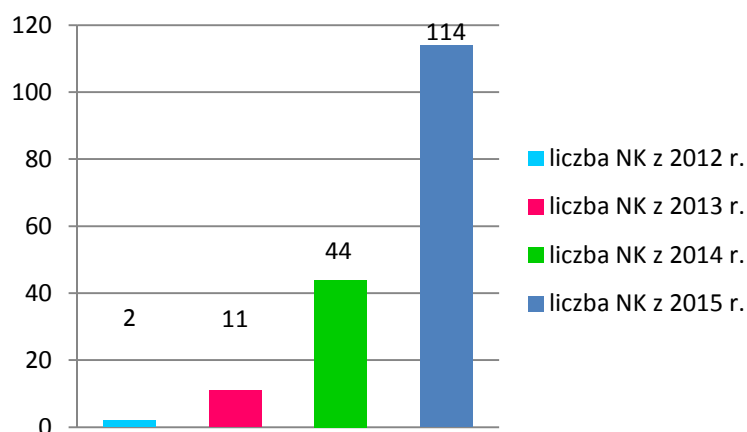
Formy przemocy występujące w rodzinach obrazuje poniższy wykres.

Wykres 20. Formy przemocy w rodzinie.

Z założonych w 2015 r. „Niebieskich Kart” do 31 grudnia 2015 r. zakończono 42 Niebieskich Kart, nadal prowadzonych jest **114 „Niebieskich Kart”**.

Ponadto w 2015 r. prowadzono 161 „Niebieskich Kart” założonych w latach 2012 – 2014 z czego 104 zostały zakończone.

Wykres 21. Liczba aktualnie prowadzonych NK z ubiegłych lat.

W 2015 r. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w trzech prowadzonych „Niebieskich Kartach” złożył w Prokuraturze Rejonowej w Białej Podlaskiej zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk.

W ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Biała Podlaska z inicjatywy członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białej Podlaskiej 18 grudnia 2015 r. przeprowadzono szkolenie dla przedstawicieli instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie p.n. „Rozmowa ze sprawcą i ofiarą przemocy”.

Członkowie Zespołu wzięli też udział w szkoleniu pn. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć” organizowanym dla zespołów interdyscyplinarnych 26 – 28 października 2015 r.

Ponadto 8 grudnia 2015 r. odbyła się superwizja grup roboczych pracujących z osobami niepełnosprawnymi doświadczającymi przemocy.

Zaktualizowano i wydrukowano ulotki dotyczące działalności Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z wykazem instytucji udzielających pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Biała Podlaska. Ponadto zakupiono materiały edukacyjne poświęcone zjawisku przemocy w rodzinie w celu zapoznania środowisk z problemem.

Członkowie Zespołu i grup roboczych w swojej pracy napotykają na trudności związane z brakiem miejsc, do których można kierować sprawców przemocy w rodzinie, w celu podjęcia przez nich terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ponadto utrudnieniem współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest niska frekwencja przedstawicieli niektórych podmiotów podejmujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na posiedzeniach Zespołu i grup roboczych.

Tabela 18. Działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2015 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba prowadzonych procedur na dzień 31.12.2015 r.	171
2.	Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	5
3.	Liczba szkoleń zespołu interdyscyplinarnego	1
4.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” w 2015 r.	156
5.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	5
6.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli Policji	141
7.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli Gminnej	6

	Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Biała Podlaska	
8.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli oświaty	1
9.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli ochrony zdrowia	0
10.	Liczba przekazanych „Niebieskich Kart – A” przez inne Zespoły Interdyscyplinarne	3
11.	Liczba „Niebieskich Kart – A”, które zostały założone ponownie w 2015 r. w toku trwania tej samej procedury	43
12.	Liczba powołanych Grup Roboczych w 2015 r.	113
13.	Liczba posiedzeń Grup Roboczych w 2015 r.	278
14.	Liczba prowadzonych procedur z 2012 r.	2
15.	Liczba prowadzonych procedur z 2013 r.	11
16.	Liczba prowadzonych procedur z 2014 r.	44
17.	Liczba zakończonych procedur z 2012 r.	3
18.	Liczba zakończonych procedur z 2013 r.	24
19.	Liczba zakończonych procedur z 2014 r.	77
20.	Liczba zakończonych procedur z 2015 r.	42
21.	Liczba przekazanych przez zespół interdyscyplinarny zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie	3

VI. INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2014 ROKU

1. Aktywny samorząd

W 2015 r. kontynuowano realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zgodnie z umową z dnia 29 marca 2013 r. nr AS3/000020/03/D zawartą pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Miastem Biała Podlaska w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Jednostką organizacyjną realizującą program był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej.

Celem głównym programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program w 2015 roku obejmował następujące formy wsparcia:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

– Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B,

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

– Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

– Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

– Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,

– Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości),

4) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach modułu I złożono 7 wniosków.. Wszystkie wnioski zweryfikowano pozytywnie.

W ramach zawartych umów dofinansowano:

– 4 osobom utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie

elektrycznym na łączną kwotę 7.750 zł

– 3 osobom niepełnosprawnym pobyt dzieci w przedszkolach na łączną kwotę 5.846,37 zł.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

W ramach modułu II złożono 27 wniosków na semestr I i II. W ramach zawartych umów udzielono pomocy uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym 17 osobom na łączną kwotę 54.285 zł, w tym:

– 6 osobom dofinansowano opłatę za czesne oraz dodatek na pokrycie kosztów kształcenia na kwotę 32.685 zł

– 11 osobom przyznano dodatek na pokrycie kosztów kształcenia na kwotę 21.600 zł

2. Projekt systemowy realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Pierwsze półrocze 2015 roku to okres ósmego roku realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu systemowego pn. „Dzieci! mam pracę ... – promocja integracji społeczno – zawodowej w Białej Podlaskiej”.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki miał na celu ułatwienie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy oraz podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego poprzez przygotowanie do wejścia na rynek pracy i integracji z rynkiem pracy.

W okresie styczeń – czerwiec 2015 roku w ramach zawartych kontraktów socjalnych realizatorami projektu było 18 uczestników (14 kobiet i 4 mężczyzn) niepracujących zawodowo (bezrobotni i/lub nieaktywni zawodowo) zagrożonych wykluczeniem społecznym, będących w wieku aktywności zawodowej (15-64 lata) i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Cel główny projektu brzmiał: *wzrost kompetencji życiowych i umiejętności społeczno – zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Biała Podlaska.*

Przy współpracy z doradcami zawodowymi Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie Filia w Białej Podlaskiej, każdemu uczestnikowi projektu w ramach instrumentu aktywizacji zawodowej sporządzono diagnozy potrzeb. Podczas indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym określono preferencje i predyspozycje zawodowe, sprecyzowano ścieżkę rozwoju zawodowego uczestnika,

zaplanowano kierunki szkoleń/ kursów w ramach instrumentów aktywizacji edukacyjnej. Efektem uzyskanych wskazań zawartych w diagnozach doradcy zawodowego, uczestnikom projektu zorganizowano kursy:

- a) kasjer, sprzedawca, magazynier dla 9 uczestników,
- b) operator koparko – ładowarki kl. III dla 3 uczestników,
- c) przedsiębiorczość z elementami księgowości i nowoczesnej obsługi biura, w tym obsługi sekretariatu.

Każdego z uczestników projektu objęto wsparciem psychologicznym w ramach spotkań indywidualnych bądź grupowych (stacjonarnych i wyjazdowych).

Grupowe stacjonarne poradnictwo psychologa miało charakter treningu kompetencji i umiejętności rodzicielskich, sprawdzania się w roli matki, omówienia problemów samotnego wychowywania dzieci, problemów rodzin borykających się z długotrwałym bezrobociem, słabych i mocnych stron bycia rodzicem, bezstresowego wychowania.

Wyjazdowe wsparcie psychologiczne zorganizowano na Farmie Iluzji- *parku edukacji i rozrywki* w Mościskach oraz plenerowo w Rakowiskach.

Warsztatowe zajęcia wyjazdowe dla uczestników projektu wraz z ich najbliższym otoczeniem miały na celu budowanie właściwych relacji rodzic dziecko, wzmocnienie więzi, rozwiązywanie problemów w sytuacjach stresujących, zaznajamianiem ze sposobami zainteresowania dziecka otaczającym światem, rolą rodzica w rozwijaniu zainteresowań dziecka, nauką poprzez zabawę, asertywnością w relacjach z dzieckiem. Trenerzy na bieżąco korygowali zachowania niepożądane zaobserwowane podczas warsztatów.

Ponadto w ramach działań o charakterze środowiskowym w maju 2015 roku zorganizowano imprezę masową – festyn integracyjny pn. Grunt to Rodzinka.

Cel imprezy stanowiła integracja uczestników projektu ze środowiskiem lokalnym oraz promocja realizowanego przez MOPS od 2008 roku projektu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Zakładano, iż w imprezie weźmie udział 400 – 500 osób. Sprzyjające warunki atmosferyczne, okazałe tereny Parku Radziwiłłowskiego, gdzie zrealizowano festyn, a przede wszystkim wspaniałe nieodpłatne atrakcje zapewnione przez organizatora – zachęciły do udziału ponad 1000 mieszkańców Miasta Biała Podlaska. Uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w licznych konkursach, quizach, grach i turniejach rodzinnych. Wśród najmłodszych uczestników ogromnym powodzeniem cieszyły się warsztaty cyrkowe z elementami

pedagogiki, balonowe show, przejażdżki bryczką i konno /konie i kucyki/, dmuchańce, trampolina, malowanie twarzy oraz słodkie przekąski i napoje. Przeprowadzono na scenie dwa rodzinne konkursy, w których nagrodami obok upominków dla dzieci nagrody główne stanowił drobny sprzęt gospodarstwa domowego.

W ramach realizacji projektu systemowego pn. „Dzieci! mam pracę ... – promocja integracji społeczno – zawodowej w Białej Podlaskiej” w okresie 1.01.2015 – 30.06.2015 wydatkowane zostały następujące środki:

- 1) Aktywna integracja: 57 196,54 zł
- 2) Praca socjalna: 86 607,42 zł
- 3) Działania o charakterze środowiskowym: 11 408,69 zł
- 4) Zarządzanie projektem: 21 107,83 zł

VII. KONTROLE MERYTORYCZNO – FINANSOWE W MOPS ORAZ W JEDNOSTKACH PODLEGLYCH W RAMACH SPRAWOWANEGO PRZEZ MOPS NADZORU

1. Kontrole zewnętrzne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej w roku 2015 poddany został czynnościom kontrolnym przez następujące zewnętrzne jednostki nadzorujące:

1. Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie Delegatura w Białej Podlaskiej w dn.17.02.2015 – 19.03.2015 r., przeprowadził kontrolę problemową dotyczącą oceny realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacjami.
2. W dniach 24.03- 31.03.2015 r. Komenda Miejska Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej przeprowadziła czynności kontrolno rozpoznawcze w zakresie ochrony przeciwpożarowej budynku Noclegowni/Ogrzewalni dla bezdomnych ul. Kąpielowa 11.
3. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie w okresie 21.05.2015 – 7.08.2015 r przeprowadziła kontrolę w zakresie świadczenia pomocy osobom starszym przez gminy i powiaty.
4. Pracownicy Referatu Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu miasta Biała Podlaska przeprowadzili w dniach 21.09.2015 – 3.11.2015 kompleksową kontrolę gospodarki finansowej MOPS.

2. Kontrole wewnętrzne

Kontrola wewnętrzna w MOPS była prowadzona przez dyrektora, głównego księgowego oraz koordynatora Działu Pomocy Środowiskowej, kierownika Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, koordynatora realizacji projektu systemowego.

Kontrola miała charakter bieżący, polegała na nadzorze podległych pracowników w zakresie badania prawidłowości sporządzanych dokumentów odzwierciedlających czynności w toku bądź już dokonane.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w wykonywaniu czynności służbowych, sporządzane są notatki służbowe dyscyplinujące pracowników, bądź mogą być stosowane instrumenty dyscyplinujące przewidziane zapisami kodeksu pracy.

3.Kontrole przeprowadzane przez MOPS

W 2015 roku upoważnieni pracownicy MOPS dokonali czynności kontrolnych:

1. od 20.01.2015 r. do 23.01.2015 r. w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonującym przy Ośrodku Misericordia „Caritas” w Białej Podlaskiej.
2. od 27.10.2015 r. do 6.11.2015 r. w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonującym przy Spółdzielni Inwalidów „ELREMET” w Białej Podlaskiej;
3. od 23.11.2015 r. do 27.11.2015 r. w siedzibie Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej oraz w wybranych środowiskach objętych świadczeniem usług opiekuńczych.
4. od 16.11.2015 r. do 30.11.2015 r. w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonującym przy Ośrodku Misericordia „Caritas” w Białej Podlaskiej.
5. od 14.12.2015 r. do 31.12.2015 r. w Środowiskowym Domu Samopomocy w Białej Podlaskiej ul. Warszawska 15.

VIII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W celu zapewnienia rozwoju usług pomocy społecznej i stworzenia systemu, który będzie odpowiadał potrzebom lokalnym i rozeznany problemom społecznym w najbliższej perspektywie w mieście Biała Podlaska należy rozważyć możliwość utworzenia:

- rodzinnego domu dziecka,
- placówki opiekuńczo – wychowawczej,
- domu pomocy społecznej,
- dziennego domu pomocy dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych,
- dziennego ośrodka wsparcia dla osób bezdomnych (np. na bazie istniejącej noclegowni, pod warunkiem rozbudowy),
- miejsc hostelowych dla ofiar przemocy w rodzinie.

Ponadto zasoby kadrowe w Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem są niewystarczające by realizować zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, m. in. do prowadzenia poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, jak również pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego oraz zapewnienia rodzinom zastępczym poradnictwa mającego na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji rodzin zastępczych i przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego.

Pomimo aktywnego poszukiwania osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, nadal brakuje rodzin gotowych do podjęcia się tej funkcji.

W 2014 r. MOPS zmienił swoją siedzibę. Budynek wymaga dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, umożliwienia dostępu z poziomu terenu na poziom parteru poprzez zamontowanie odpowiedniego podnośnika schodowego.

Budynek Noclegowni wymaga remontu, tj. odnowienia dachu i wymienienia rynien, gdyż są bardzo zniszczone i nie spełniają swojej funkcjonalności.

Ponadto oczywistym jest fakt, iż struktura świadczeń nie może być zdominowana przez zasiłki – świadczenia pieniężne. Pomoc społeczna powinna być oferowana przede wszystkim

w formie konkretnej pomocy rzeczowej lub szerokiego wachlarza usług odpowiadających indywidualnej sytuacji osoby bądź rodziny.